

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglasi: enostopna nim vrsta za
enkrat 50 para, večkrat popust

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/A. Telefon 390.
Uprava:
Marijin trg 8. Telefon 44.
Rokopisi se ne vračajo.
Isem je priložiti znamke
za odgovor.

Zbližanje med Zagrebom in Beogradom.

RADIKALCI ZA SPORAZUM MED HRVATI IN SRBI. — RADIKALCI ŽELE SODELOVANJE HRVATSKEGA BLOKA V PARLAMENTU ŠE PRED NOVIMI VOLITVAMI.

Zagreb, 8. aprila. (Izv.) »Slobodna Tribuna« javlja iz Beograda: V Beogradu so dosegli iz Zagreba z več strani vesti, po katerih je opaziti stremenje k zblizanju med Zagrebom in Beogradom, kateremu celo Radičeva stranka v gotovih ozirih ni nasprotna. Radi tega se je v demokratski stranki ojačila ona struja, ki zahteva, naj se opusti dosedanja taktika. Pri radikalcih je popolnoma prevladala tendenca, doseči kakršnekoli stike s to ali ono skupino v hrvatskem bloku. Radikalci celo propagirajo v svojem časopisu, da se to doseže in je opaziti, da radikalno časopisje več ne napada Zagreba in hrvatskega bloka. Celot »Tribuna« piše skega vprašanja.

zelo pomirljivo glede hrvatskega vprašanja. Radikalci bi želeli, da bi poprej prišlo do zasebnih razgovorov v svrhu zblizanja in da bi pripravili hrvatski blok do tega, da pride še pred razpisom volitev v Beograd. Nato bi se mogel v parlamentu samem doseči sporazum glede upravne razdelitve države in volilnega zakona. Zdi se, da je tudi dvor na tem ležeče, da se pomiri dosedanja napetost med Zagrebom in Beogradom, ali da se vsaj bolj ne posreči in da se izvedejo nove volitve z neko gotovostjo, da se po volitvah položaj v državi ne poslabša. Zato želi tudi dvor, da se najpoprej očrtajo vsaj splošne konture glede rešitve hrvatskega vprašanja.

Spomenica hrvatskega bloka genovski konferenci.

HRVATSKI BLOK ZA IZVEDBO RAPALLSKEGA DOGOVORA.

Zagreb, 8. aprila. (Izv.) Hrvatski blok priobčuje kot sklep Hrvatske narodne obrane od 25. marca t. l. spomenico, katero je naslovil hrvatski blok na predsedstvo mednarodne gospodarske konference v Genovi. Hrvatski blok izjavlja v tej spomenici med drugim, da bi rad opozoril konferenco na neko vprašanje evropskega javnega prava, ki se tiče tudi splošnih evropskih interesov, predvsem pa interesov hrvatskega naroda. Hrvatski blok je bil prisiljen napraviti ta korak, in sicer radi tega, ker so ga v to prisilile razmere, ki vladajo sedaj na Hrvatskem. Vprašanja, katera posebno naglašajo zastopniki hrvatskega naroda, se glasi nadalje v spomenici, govore o izved-

bi onih točk rapallske pogodbe od 12. novembra 1920, v katerih se je Italija obvezala, da izprazni hrvatska ozemlja. Izvrševanje oblasti v teh ozemljih s strani italijanske armade je popolnoma neutemeljeno. Na Hrvatskem vlada zaradi tega veliko vznemirjenje, ki se izpreminja v splošno ogorčenje. Zlasti narodno in politično dobro organizirani kmetijski stan se izprašuje, zakaj Italijani teh hrvatskih ozemelj ne izpraznijo, na katerih prebiva vendar okrog 600.000 Hrvatov in Slovencev. Te je Italija ugrabila, ne da bi jih vprašala za njihovo mnenje in celo zoper njihovo voljo. Končno izjavlja spomenica, da naproša genovsko konferenco, naj se zavzame za pravično rešitev.

Zečević nemogoč kot prvi kraljev adjutant.

ZLOČINEC POLEG KRALJA. — NEVOLJA V PARLAMENTARNIH KROGih. — PROTEST OPOZICIJE.

Beograd, 8. aprila. (Izv.) V parlamentarnih krogih vlada velika nevolja in veliko začudenje, da je bivši vojni minister general Zečević še vedno prvi adjutant kralja Aleksandra. Vlada spravlja s svojim postopanjem krono v zelo mučen položaj. S tistim momentom, ko je bila vložena težka obtožba proti Zečeviću, je postal Zečević nemogoč kot kraljev prvi adjutant in tem

manj je mogoč danes kot tak, ko je dosedanja razprava v parlamentu, posebno pa zadržanje vladnih strank, ki se branijo izročiti Zečevića sodišču, doprinesla nebroj dokazov, da je Zečević zagrešil veliko zločinstvo s tem, da je s svojo brezvestnostjo zakrivil, da je pomrl nad 300 mladeničev in jih oblole nad 6000. Opozicija bo vsled tega poklicala vlado na odgovor.

Opozicija bo vstrajala na striktni preiskavi proti Zečeviću.

OPOZICIJA GROZI Z OBSTRUKCIJO IN V DANEM SLUČAJU TUDI ODPUSTITVIJO PARLAMENTA.

Beograd, 8. aprila. (Izv.) Današnja »Pravda« poroča, da stoji opozicija v vprašanju parlamentarne ankete v zvezi obtožbenega generala Zečevića trdno na svojem stališču glede poročila. Opozicijske stranke bodo imele skupno sejo in bodo od večinskih strank zahtevale, da odstopijo od dosedanje prakse, ki ne dovoljuje opoziciji pri-

mernega razmerja v različnih odborih, sicer preide opozicija k obstrukciji ali morebiti celo zapusti parlament. V večrajšnji seji parlamenta je opozicija s svojim odhodom onemogočila kvorum, tako da je bil predsednik skupščine dr. Ribar prisiljen odgoditi sejo parlamenta do 24. t. m.

Iz zakonodajnega odbora.

Beograd, 8. aprila. (Izv.) Zakonodajni odbor je imel danes dopoldne sejo, ki se je začela ob 10.30. — Odbor sprejme zapisnik zadnje seje in preide nato na pravo o zakonodajnem načrtu glede okrožij in srezov v Srbiji in Crni gori. — Minister za izenačenje zakonov Marko Trifković prosi odbor, naj ta zakonski načrt stavi z dnevnega reda, ker niso prisotni pristojni ministri. Odbor odgodi zaradi tega razpravo o tem zakonskem načrtu, dokler se ne povrnejo pristojni ministri s konference v Genovi. — Nato preide na vrsto zakonski načrt o državnem svetu in o upravnih sodiščih. Predsednik odpravlja debato. Ker se pa izkaže, da ni potrebna, preide odbor takoj na glasovanje o tem zakonskem načrtu. Za predlog glasuje 17 poslancev, proti pa dva. — V popoldni debati se po govoru socialnega demokrata Ertina Kristana soglasno sprejme 14 paragrafov tega poglavja. Po glasovanju, v katerem je sprejeto prvo poglavje, se razvije debata o 2. poglavju, ker je minister Trifković priporočal predlog po-

slanca Kristana, naj se izprazni mesto v državnem svetu zasedejo s člani upravnega sodišča. Trifković predlog, naj se drugo poglavje zopet povrne pododboru, je odklonjen z večino glasov. Nato sta sprejeta tretje in četrto poglavje brez izpremembe, vstevši § 47. — Zakonodajni odbor preide nato na pravo o petem poglavju, ki se nanaša na prehodne naredbe (§ 48). Pri debati zahteva posl. Ertin Kristan, da si pristaš separatističnih teženj, naj se ustanovi posebno upravno sodišče za Slovenijo. Poročevalec Vujičić se strinja s tem predlogom, ker ne zadostuje štiri upravna sodišča za vso državo. Zakonodajni odbor sprejme ta predlog. Demokrat Večeslav Wilder predlaga, naj se § 50, ki govori o ukinjenju finančnega upravnega sodišča v Zagrebu, zopet odkaze pododboru v podrobno proučevanje. Tudi ta predlog se sprejme. — Razen §§ 48 in 50, ki se vrnejo pododboru, je sprejeto tudi peto poglavje. — Nato je zaključila seja. Prihodnja seja v ponedeljek ob desetih dopoldne.

PARLAMENTARNE POČITNICE.

Beograd, 8. aprila. (Izv.) Radi velikonočnih praznikov se seje narodne skupščine odgode do 24. t. m.

O REDUKCIJI SODNIH URADNIKOV V SLOVENIJI IN DALMACIJI.

Beograd, 8. aprila. (Izv.) Finančni odbor je na svoji današnji seji razpravljal o razmerah, v katerih se nahajajo sodniki v Sloveniji in Dalmaciji. Razpravljal je tudi o redukciji sodnih uradnikov v teh dveh pokrajinah. Finančni odbor ni o tem ničesar sklenil, ker bo o tem predmetu nadaljeval razpravo na prihodnji seji, ki je sklicana za ponedeljek ob devetih dopoldne.

MESTO IZENAČENJA — POVIŠANJE DAVKOV.

Beograd, 8. aprila. (Izv.) Ministrski svet je na včerajšnji popoldanski seji sklenil predložiti narodni skupščini zakonski načrt o izenačenju davkov. Do izvedbe izenačenja naj se povišajo neposredni in zemljiški davek za 20 odstotkov. Trošarina na vino in pivo se določi na 50 Din od hl. Trošarina na žganje naj se pobira v Srbiji kakor v prečasnih krajih.

REDUKCIJA URADNIŠTVA, VOJNE ODŠKODNINE IN NOVI KREDITI.

Beograd, 8. aprila. (Izv.) Danes dopoldne je imel finančni odbor sejo, na kateri je razpravljal o vprašanju proračuna pravosodnega ministrstva glede redukcije uradništva, o vojnih odškodninah in novih kreditih.

PREDKONFERENCA ZAVEZNIŠKIH DRŽAV ZA GENOVO.

Pariz, 8. aprila. (Izv.) Jutri, v nedeljo dopoldne se vrši v Genovi predkonferenca delegatov zavezniških držav Francije, Anglije, Italije in Japonske. Na tej konferenci se ugotovi, katere države so se odzvale vabilu na mednarodno gospodarsko konferenco v Genovi. Na dnevnem redu predkonference so tudi važne točke, ki se predvsem tičejo izvedbe programa razprav na konferenci. Mala antanta se te predkonference ne more udeležiti, ker njene članice niso sodelovale pri pošiljanju vabil na konferenco.

RUSKA DELEGACIJA DOSPELA V GENOVO.

Genova, 8. aprila. (Izv.) Ruska delegacija pod vodstvom komisarja za zunanje stvari Čičerina je dospela semkaj. Italijanska oblastva so jo sprejela na kolodvoru.

NOV DNEVNIK V BEOGRADU.

Beograd, 8. aprila. (Izv.) Jutri začne izhajati nov politični dnevnik z imenom »Novi List«.

ELEKTRIČNA CENTRALA V BITOLJU.

Beograd, 8. aprila. (Izv.) Ministrstvo za trgovino in obrt je dovolilo občini bitoljski, da sme zgraditi električno centralo.

DRŽAVNA TVORNICNA VAGONOV.

Beograd, 8. aprila. (Izv.) V ministrstvu za promet so danes razpravljali o zakonskem načrtu glede ustanovitve tvornice za zgradbo vagonov in lokomotiv. To tvornico naj bi zgradila država in jo tudi sama obratovala.

POLJEDELSKI STROJI IZ NEMČIJE.

Beograd, 8. aprila. (Izv.) Prvi del poljedelskih strojev, 7000 ton, dospe te dni na našo mejo. Te stroje nam da Nemčija na račun vojne odškodnine. Ministrstvo za poljedelstvo je poslalo v Nemčijo posebno komisijo, ki naj prevzame te stroje.

ANTANTA HOČE ZASUŽNITI BOLGARSKO.

Sofija, 8. aprila. (Izv.) Tukaj je nastalo veliko razburjenje in porrtost zaradi najnovejšega odloka reparacijske komisije, ki je stavila Bolgarski ultimatum, na katerega mora odgovoriti do 30. aprila, ali sprejme njene zahteve. Reparacijska komisija zahteva, da se uprava državnih rudnikov na Bolgarskem podredi demobilizacijski komisiji in da se vse bolgarske carinarnice izroče medzavezniški komisiji v upravo. Bolgarska vlada ne sme več izdajati koncesij inozemcem za izrabo prirodnih zakladov Bolgarije brez dovoljenja demobilizacijske komisije. Izpremeniti se mora tudi organizacija bolgarske narodne banke; promet papirnatega denarja se bo tudi nadzoroval.

Pred genovsko konferenco.

Italijansko mesto Genua je mesto znamenitih spominov in važna trgovska luka. Sedanji zavezniški in premagani narodi so se že večkrat prav ostro srečevali pred Genovo. Ljudevik XIV. je dal l. 1684 mesto bombardirati in l. 1800 je Napoleonov general Massena junaško branil Genovo proti Angležem in Avstrijcem, ki so jo oblegali.

Nekdaj vroča bojna ita pa sprejemajo danes najrazličnejše narode sveta k zeleni mizi gospodarskega mira.

Tik pred eno najvažnejših konferenc — mogoče pred najvažnejšo sploh — stojimo. Jutri je otvoritveni dan.

Ne glede na različne programe konferenčnih delegacij, ki si v marsičem ostro nasprotujejo, utedne Genua vendarle vsaj malenkost prispevati k obnovi Evrope, če se bodo razni zastopniki zedinili v tem, da naj se izločijo vsa količnejša sporna vprašanja. V tem smislu se že oglašajo glasila, ki so v dalnih zvezah z merodajnimi državnimi.

Po teh vestih bi se na konferenci v Genovi absolutno izločilo vprašanje zunanjih dolgov in vprašanje reparacij. O dolgovi bi se itak ne moglo ukrepati, ker manjka na konferenci najvažnejši in najbogatejši faktor — Amerika, ki bi edina mogla olajšati finančno breme Evrope. O reparacijah ne bodo dali govoriti Francozi, ki neusmiljeno prezentirajo Nemčiji svojo menico.

Če se delegacije zedinijo v teh dveh točkah, potem pride najprej na dnevni red vprašanje, kako naj se zviša produkcija v evropskih državah. Kajti jasno je, da se danes povsod vse premalo dela in so še široki sloji produktivnemu delu odtegnili ter se vrgli v mešetarstvo in borzno špekulacijo. Vsled tega je pomanjkanje dobrin vedno večje, a tiskanje nevrednega denarja vedno obsejnejše in strahotnejše. Genovski konferenčniki bodo najbrže v odpravi temu zlu sklenili kredite valutarno slabim državam toda samo v strogo produktivne namene in pod mednarodno kontrolo, ki bo nadzirala, če se ti krediti res uporabljajo v delovne svrhe.

V prvi vrsti bi prišli ti krediti na korist agrarnim državam, ki največ trpe v sedanji valutarni krizi. S posojili bi se morale nabaviti orodja za obdelovanje zemlje (plugi, poljedelski stroji itd.), železniški material v svrhu rednega in hitrega transporta in drugo podobno. Kajti agrarne države so — kljub svojemu prirodnemu bogastvu — danes tako prizadete baš radi pomanjkanja orodja in transportnih sredstev.

Evropa bo morala pokazati, da zna delati in da ima še svojo notranjo produktivno silo, predno se bo zdelo Ameriki vredno, da se začne z njo pogajati glede olajšanja dolgov. Če se genovska konferenca posreči in če bodo sklenjeni vsaj mali pozitivni koraki v splošno gospodarsko korist, potem bo mogoče doseči evropskim državam vsaj toliko, da jim Zedinjene države dovolijo vsaj moratorij za odplačilo obresti.

Pred vojsko je imela Anglija sledečo konsumentsko klientelo:

Nemčijo (letnih 40 milijonov funtov šterlingov),
Zedinjene države (letnih 30 milijonov funtov šterlingov),
Francijo (letnih 25 milijonov funtov šterlingov),
Argentinijo (letnih 20 milijonov funtov šterlingov),
Rusijo (letnih 14 milijonov funtov šterlingov);

v Anglijo so pa izvažale:

Zedinjene države in Nemčija za letnih 65 milijonov funtov,
Francija za letnih 40 milijonov funtov,
Rusija za letnih 38 milijonov funtov

Iz teh števil je razvidno, kako velik interes ima baš Anglija na tem, da se v najkrajšem času obnovi normalne gospodarske razmere v Evropi.

Seveda stopa v ospredje tudi politično vprašanje, s katerim prihaja zlasti Rusija in za njo Nemčija. Iz raznih izjav voditelja sovjetske delegacije, zunanega komisarja Čičerina bi se dalo sklepati, da bo težko, težko prodrl v Genovi načrt, po katerem naj se obravnavajo samo strogo vprašanja gospodarske produkcije.

V tem primeru bi se pa Evropa še globlje pogreznila v kaos.

V katero smer bo konferenca šla, se bo pokazalo tekom prih. tedna.

Konferenca med angleškim in francoskim premijerom.

SKLENJENE POGODBE IZVEN DEBATE. — REPARACIJE SE MORAJO IZVRŠITI. — RUSKA VOJSKA NAJ SE RAZOROŽI.

London, 8. aprila. (Izv.) Kakor poroča pariški poročevalec lista »Times« je Lloyd George francoskemu ministrskemu predsedniku Poincareju pri večerajšnjem sestanku v Parizu v jasnih besedah izjavil: Anglija upa od mednarodne gospodarske konference v Genovi mnogo in ne bo odpustila nobeni državi, ki bi hotela s svojim nastopanjem ogroziti uspehe genovske konference. — Poročevalec lista »Daily Chronicle« javlja: Angleški ministrski predsednik je izjavil francoskemu ministrskemu predsedniku Poincareju, da bi bilo, ako bi Francija na genovski konferenci nastopila s posebno politiko, usodnega pomena in bi se morali Francija in Anglija politično ločiti. Lloyd George je prosil Poincareja, naj se dobro premisli glede negativne in pozitivne politike, katere se namerava držati. Kakor poroča isti poročevalec, je Poincare Lloyd Georgea poslušal do konca, ne da bi ga prekinil, končno pa je omenil, ko je Lloyd George zaključil svoj govor, da more Anglija računati na iskreno podporo Francije, dokler se bo strinjala s pogoji boulogneskega dogovora.

Pariz, 8. aprila. (Izv.) Poročilo jutranjih listov o vsebini razgovora, ki so ga imeli angleški ministrski pred-

nik Lloyd George, francoski ministrski predsednik Poincare in prvi francoski delegat, pravosodni minister Barthou, se glase zelo različno. Niti Poincare niti Barthou nista dala časopisju nobenih izjav, ko sta zapustila posebni vlak, s katerim se je vozil angleški ministrski predsednik Lloyd George. Kakor poroča »Petit Parisien«, je angleški ministrski predsednik baje potrdil vse to, kar je bilo dogovorjeno v Boulogneu. Trije predstojniki zavezniških držav so se sporazumeli v nastopnih treh vprašanjih: 1. Sklenjene pogodbe se ne smejo obravnavati. 2. Reparacijski problem mora ostati nedotaknjen. 3. Vprašanje razorožitve ruske vojske ne sme nikakor imeti za posledico razpravljanje o vprašanju splošne omejitve razoroževanja.

Pariz, 8. aprila. (Izv.) Kakor javlja Agence Havas, so se Lloyd George, Poincare in Barthou na svojem sestanku, ki so ga imeli pred odhodom na konferenco v Genovo, v glavnem zedinili na tem, da se morajo ohraniti mirovne pogodbe, ki so se sklenile v Versaillesu, St. Germainu, Trianonu, Neuillyu in Sevresu. O mirovnih pogodbah se na konferenci v Genovi absolutno ne bo smelo razpravljati.

Curih, 8. aprila. (Izv.) Lerlin 1.68, Nework 515, London 22.64, Pariz 47.175, Milan 27.175, Praga 9.875, Budimpešta 0.60, Zagreb 1.55, Varšava 0.13, Dunaj 0.066, avstrijske krone 0.07.

Berlin, 8. aprila. (Izv.) Dunaj 3.955, Budimpešta 35.70, Milan 1622.95, Praga 597.25, Pariz 2801.45, London 1354.30, Newyork 306.86, Curih 5967.50.

Kam?

Ce gleda človek pri nas javno življenje, mu postaja težko pri srcu in se nehoti spomni tega in tega v zgodovini.

Državne finance so neurejene in vsled tega raste druginja od dne do dne. Stavek bi se dal tudi obrniti. Zato smo bili vsi in smo še v tem edini, da se morajo skriti državni izdatki na minimum. In razne komisije so na delu in črtajo postavko za postavko, tako da bo kmalu zadnji pisar predmet specialne debate — in da so bile že bolnice resno ogrožene! Reducirati se je torej začelo.

Ampak kje? Spodaj? Ze pokojni Goethe pa je dejal, da kar prištedi milijon ljudi spodaj v mesecih, potroši zgoraj par ljudi v enem dnevu. Kako pa se pri nas razmetava denar zgoraj, tega ne ve nihče, ker o tem ni kontrole, slutimo pa vsi.

V državi menda ni društva, od prostovoljnega pa tja doli do pretopaškega ki ne bi bilo deležno najizdatnejše državne podpore, pod enim pogojem seveda, da je strankarsko pobarvano, in sicer s kričajo trobarvo vladajočih strank. In vendar je jasno, da so potrebna samo tista društva, ki so nastala iz notranje potrebe članov, s čimer je ali bi moral biti zagotovljen njihov materialni obstoj. Za društva seveda, ki so ustanovljena na migljaj vlade in ki zasleduje cilj vlade in ne svojega lastnega, to načelo ne more veljati.

Ce vidimo, da gredo na državne stroške v Genovo samo zastopniki vladnih listov in da to vlada brez srca javno dela, kaj si mora kdo misliti, kakšen dispozicijski fond, od nikogar nadziran, mora biti na razpolago, ki se počasi razgublja po skrivnih kanalih strankarskih listov. In tiste komisije za prevzemanje nemške živine, za reparacije in kakor se že imenujejo te komisije: ali ve kdo, koliko potrošijo te komisije, koliko članov ima vsaka in koliko je res potrebnih? O naših diplomatskih zastopih in zastopnikih raje molčimo.

In vožnje raznih visokih funkcijonarjev po državi! Ali nimajo ti funkcijonarji svojih subalternih uradnikov, da jim poročajo o položaju? Ali je ves ta rompompom z govori, belo oblečenimi deklicami in salonskimi suknijski res potreben? In zlasti: ali je to morda zastoj? Pred kratkim smo čitali, da se bo otvoril nek nov most, in k tej priložnosti bo povabljenih toliko raznih dignitet, da bo veljala vsa svečanost več, kot je most vreden. In tako bi lahko naštevali dalje in dalje, pa ne maramo, ker smo trdno prepričani, da ne bi nič zaleglo. Vendar povemo odkrito: to se ne pravi štediti, ampak metati denar skozi okno. In še neke pripombe ne moremo zmolčati: to se godi ob času, ko naš narod obubožava, ko se naše bolnice le za silo vzdržujejo, — in zlasti: ko cela Dalmacija strada, dobesedno strada, da ljudje jedo drevesno skorjo, tako da se je začela na Hrvatskem iz privatne inicijative in privatnih sredstev rešiti akcija za Dalmacijo!

Kam naj nas privede ta državotvornost?

Orgeš in naši Korošci

Slavnostna številka celovškega lista »Freie Stimmen« z dne 10. okt. 1921., je o priliki obletnice že objavila nekaj program koroških Nemcev. Proklamirala je potrebo enotne bojne fronte, takozvano »Einheitsfront« proti sloven-

skemu življu v Korotanu. Poročila, ki jih dobivamo od onstran Karavank pa pričajo, da ta enotna fronta zares obstaja, deluje in da ima zaznamovati že lepe uspehe.

Vse njeno delo prej ko slej izhaja in se iztaka v »Heimatsdienst«, katero ime je znano danes skoro že vsakemu Slovencu. Tudi izrek »Heimatsdienst geht vor dem Rechte« je še v živem spominu, saj je ta izrek opravičeval in opravičuje še danes nemška nasilja nad našimi ljudmi na Koroškem. Njegove kategorične izjave poslušajo vse oblasti, poslušajo jih sodnija, žandermerija, za politične oblasti pa so skoraj svete.

Kdor je moral s culico v roki in s srdom v srcu zapustiti rojstna tla ali pa gledati v plamen zapaljenega doma je vedel, komu da se ima zahvaliti za te dobote.

Toda to daleko še ni vse! Razne oboroževalne organizacije kakor »Heimatschutzverband«, »Bürgerwehr«, »Arbeiterwehr« itd. izpolnjuje delo »Heimatsdienst«, pripravljajoč koroške Nemce in nemčurje na gotove od njih sigurno pričakovane dogodke, z nalogom, da postavijo svet pred gotova dejstva, kojih končni cilj je združitev celokupne Koroške z Nemčijo oz. Bavarsko.

Vse te organizacije pa imajo še ves drug pomen in če bi se zgoraj navedene stvari zdale komu santastične, naj bližje ležeče namere teh organizacij obravnajo pri nas z ono ravno dušnostjo, ki pogreza in potaplja skrb za našo Korotansko stvar od izvršenega plebiscita sem v pozabljenje.

Te namere so naperjene proti vsakemu poskusu koroških Slovencev, posluževati se manjšinskih pravic, ki so jim zajamčene po senžermerski mirovni pogodbi. Glavni udarec naj bi bil zadaj slovenskemu šolstvu, katerega se Nemci boje kot hudič križa in zato naj nadaljevanje terorja, ki je že pred vojno strahoval, pripravi Slovenci in njih zahteve po manjšinskih pravicah do prostovoljne ali neprostovoljne kapitalizacije.

Koroškim Slovincem je treba hrbitenice, zaslonbe, da ne omahnejo pod tem silnim pritiskom, ki si ga dovoljujejo Nemci nad našim tamšnjim avtonomnim prebivalstvom, hoteč mu za vsako ceno iztrgati iz srca spomin na slovensko mater.

Koroškim Slovincem je treba narodnih šol, da se delno ozdravi ono zastrupljenje samozvesti, onega ponosa, ki je svoje dni ustoličevala visoke kneze po svojih običajih... prenehati mora ono gaženje človeškega dostojanstva brez katerega je človek na veke duševni in s tem dejanski suženj.

V očeh nasprotnikovih pa je z ozirom na slovenski življ vsak tak razmah zavesti samega sebe iredentizem, ki se ima kaznovati kot se kaznujejo veleizdajniški čini...

Zato pa hoče ta nepoboljšljiva nepravilnost in permanentna stroga pripravljenost koroških Nemcev sugerirati celemu svetu in lastnim rojakom, kaksi strašni sovražniki da so Slovenci, proti katerim so torej upravičeni razni običajni čini. In senžermerska pogodba — je zanje »Ein Fetzen Papier«.

Da pa ta pogodba ne ostane kos papirja-bodi skrb nas vseh, ki smo se svoj čas ogrevali za Koroško, ker je to eminentna zadeva naše narodne časti.

Pristopajte kot redni člani k društvu »Gospodarski Zvon« in položite mesečno en dinar v podporo teženju borcev za Koroško. — Saj se na skrajni severni meji ne boré zgolj zase, temveč tudi za nas.

Naše strokovno šolstvo.

V slovenski javnosti mnogo razpravljamo o šolstvu, zlasti v zadnjem času, ko izdeluje prosvetni odbor v Beogradu temeljne šolske zakone in načrte, čujemo o precej razdvojenem naziranju o tej ali oni šolski reformi. Do hudega nasprotja je prišlo pri dvoboju za humanistično gimnazijo in proti njej ter je h pohvalno omeniti, da se je tudi najširša javnost zainteresirala za to vprašanje. Pri tej priliki pa je treba opozoriti, da je čisto neopravičeno pričela stopati v ozadje prevažna šolska kategorija — naše strokovno šolstvo.

Nikakor nečemo omalovaževati ljudske in srednje šole, ker se zavedamo pomena splošne naobrazbe za posameznika in narodno kulturo, razumevamo potrebo te naobrazbe kot podlaga vsake specializirane strokovne naobrazbe, vendar je na mestu, da ravno sedaj pokažemo na važnost strokovnega šolstva v državnem ustroju. Slovenija je stopila v našo nacionalno državo z razvitim šolstvom po zahodnem vzorcu ter je imela vse predpogoje, da je svoj tozadevni razvoj po prevratu takoj zaključila, ko je niso več ovirale tuje ročne državne sile. Srednja šola nam je predvsem vzgajala uradniški naraščaj in le en del tega dijaštva se je posvečal tudi univerzitetnemu študiju, v prvi vrsti juridičnim, filozofskim in bogoslovni stroki, ker je Slovenec v tej panogi še najlažje napredoval, vsaka druga, navadno boljša kariera je bila združena z lahko umljivimi težkočami. Še-le zadnja leta pred svetovno vojno so pričeli odločujoči slovenski krogi gledati okrog sebe ter so uvideli, da so vsa najvažnejša mesta po privatnih gospodarskih podjetjih zasedena po Nemcih, da so bila vsa dobro plačana vodilna mesta pri železnici, mornarici, bankah v rokah Nemcev. Nekaj slovenskih mož je spoznalo, da je vprašanje strokovnega šolstva eminentno gospodarska zadeva, saj morajo še danes naša nacionalna podjetja delati s tujiimi silami, ker še nimamo zadostno strokovno izvežbanih ljudi.

V mislih imamo tu zlasti našo trgovino, industrijo in obrt. Pred desetletji je pričel takratni ljubljanski župan Ivan Hribar svojo borbo za višjo obrtno šolo v Ljubljani. Ta boj je bil pravi križevni pot, če pomislimo, da so Nemci mobilizirali vso nemško javnost proti avstrijski vladi, ko je hotela dovoliti Slovincem to strokovno šolo. Vendar je Hribar zmagal in Ljubljana je dobila višjo obrtno šolo, ki se je pod vodstvom ravnatelja Šubica razvila v najmodernejši zavod, ki se je lahko kosal z vsemi enakimi zavodi v Avstriji, ki je imela nedvomno prvovrstno strokovno šolstvo. Ljubljanska višja obrtna šola gotovo nadkriljuje vse podobne zavode v Jugoslaviji, kar se tiče uprave in učiteljskega zbora.

S podobnega stališča kakor Hribar, je gledal na razvoj slovenskega gospodarstva tudi dr. Krek, ko je pred 15 leti predlagal v kranjskem deželnem zboru, da naj dežela ustanovi dvorazredno trgovsko šolo v Ljubljani, kar se je tudi res zgodilo. To je bil začetek slovenskega trgovskega šolstva. Po prevratu smo dobili enaki šoli še v Celju in Mariboru ter zasebno trgovsko šolo v Novem mestu, v Ljubljani pa trgovsko akademijo.

To bi zadostovalo za vzgojo našega obrtnega, industrijskega in trgovskega naraščaja, da zasedemo vsa vodilna mesta v teh panogah z nacionalnimi silami, eventualno nadprodukcijo pa bi v nekaj letih lahko pošiljali v

druge dele naše prostrane domovine, kjer je obrt, trgovina in industrija še-le v povojih. Vprašanje našega strokovnega šolstva tedaj ni golo šolsko vprašanje, ampak odločujoča zadeva našega gospodarstva, vprašanje napredka vseh naših pridobitnih krogov. Z žalostjo pa moramo ugotoviti, da ravno strokovno šolstvo kot najvažnejše v državi, ne najde v Beogradu tiste podpore, kakor bi jo moralo. Nikakor ne smemo trditi, da je morda centralna vlada brez umevanja za to šolstvo, vendar je gotovo, da ima nekaj krivde. Vse državno šolstvo je podrejeno naučnemu ministarstvu, ki ima tudi v centrali izvežbane referente-strokovnjake. Strokovno šolstvo pa je podrejeno trgovinskemu ministarstvu, kjer je šolski referat precej zanemaren, ker je pač brez pravih vodilnih mož. V upravi je tedaj izdatna krivda, da ni v strokovnem šolstvu potrebne agilitnosti, da učno osebje na primer že od božiča ni prejelo honorarja za učne nadure ter zato najboljši strokovnjaki zapuščajo šolsko polje. Učitelstvo je vobče zadovoljno, da je podrejeno trgovinskemu ministarstvu, vendar bi bilo želeli, da prevzame v Sloveniji posredno inštanco šef naučnega oddelka pokrajinske vlade, ki je razpolaga s potrebnim upravnim uradnimstvom ter je tudi sam dovoljno orientiran o težnjah tega šolstva.

Dolžnost naše trgovske zbornice, denarnih zavodov, zadrug, stanovskih obrtnih organizacij in industrije je, da se z vso svojo močjo zanimajo za strokovno šolstvo, ker se vendar tiče njihove lastne eksistence in njihovega napredka. Trgovska šola in trgovska akademija v Ljubljani živitarita po privatnih poslopih, sta brez lastne strehe. Slovenski poslanci naj preskrbijo, da se vsaj vsako leto stavi določena vsota v državni proračun za to prepotrebno stavbo, prispevajo naj pa tudi denarni zavodi, kadar sestavljajo svoje bogate bilance. To bo kulturno in gospodarsko delo!

Vsa naša javnost se mora zavedati, da je najvažnejše šolstvo ravno strokovno, zlasti danes, ko država opravičeno reducira uradništvo ter se bo morala mladina v bodoče predvsem posvečati pridobitnim strokam, ki so navadno tudi najboljše plačane, ker nudijo nebroj možnosti osebne inicijative in podjetnosti. Pri povzdigi strokovnega šolstva pa mora sodelovati tudi učno osebje samo, ki še do danes nima svoje strokovne organizacije.

Pribečević o naši univerzi.

Na ponovno urgenco je minister prosvete vendar le odgovoril na upit poslanca A. Brandnerja glede naše univerze. Upit je bil vložen že 21. okt. lanskega leta. Ko je poslanec Brandner zadnjič protestiral proti zavlačevanju odgovora in kršitvi skupščinskega poslovnika, mu je Pribečević izjavil, da je na celzi stvari kriv načelnik v ministarstvu prosvete in da je dal poslancu Brandnerju satisfakcijo s tem, da je dotičnega načelnika radi tega penzioniral. Odgovor glasi:

Gospodine Poslaniče! Na Vaša pitanja: da li Vlada name-rava da ukine neke Fakultete u Ljubljani, da li sam voljan potvrditi nastav-nike izabrane od strane tehničkog fakulteta i, da li sam voljan isposlovati da se sve prostorije bivšeg deželnog dvorca ustupe zakonitom vlasniku t. j. Ljubljanskom Univerzitetu — čast mi je dati ovaj odgovor:

1. U Vladi do danas nije razpravljano pitanje o ukidanju pojedinih fa-

kulteta ni na jednom domaćem univerzitetu, pa ni na Ljubljanskom.

2. Potvrdio sam izbor sviju nastavnika ne samo na tehničkom nego i na ostalim fakultetima Ljubljanskog Univerziteta, za koje je bio obezbeđen kredit u budžetskim dvanaestinaima i u budžetu za 1922. godinu. A sve predstave o redovnim i vanrednim kreditima za Ljubljanski Univerzitet ja sam blagovremeno i s povoljnim mišljenjem dostavljao na rešenje Gospodinu Ministru Finansija.

3. Da bi sve prostorije deželnog dvorca bile ustupljene Ljubljanskom Univerzitetu učinio sam svoje strane sve potrebno, t. j. izm. izdavao sam u tom slučaju — još pre godinu dana — odluku Ministarskog Saveta, prema kojoj su, odseci Ministarstva Narodnog Zdravlja i Trgovine imali da se izsele iz deželnog dvorca u Kasarnu Kralja Petra, te da ceo dvorac ostane na raspoloženju Univerziteta u Ljubljani. Na osnovu tog rešenja molio sam u nekoliko mahova Gospodu Ministre Narodnog zdravlja i Trgovine, da naredi iseljenje svojih nadležstva iz deželnog dvorca u Kasarnu Kralja Petra, ali to nije izvršeno ni do danas, pošto Ministar vojni nije celu kasarnu stavio na raspoloženje Ministarstvu Narodnog Zdravlja i Trgovine. I ako sam ja uputio nekoliko predstava u tom smislu Gospodinu Ministru Vojnomo.

Čast mi je ovom prilikom napomenuti, da deželni dvorac nije državna imovina već je svojina bivše deželne Kraljevine, i da je povereno mi Ministarstvu pre dva dan dobilo predstavku Ljubljanskog Univerziteta, kojom traži kredit za isplatu onog dela kirije, koji dolazi na prostorije gde je Univerzitet, jer su ostala nadležstva u deželnom dvorcu isplatila svoje delove.

Primito, Gospodine Poslaniče, i ovom prilikom uverenje o mome odličnom poštovanju

Svetozar Pribečević
Ministar Prosvete.

Monarhistične demonstracije na Dunaju.

Kakor je hipoma po dolgoletnem bolehanju razpadlo starodavno tisočletno avstrijsko cesarstvo, tako naglo in nepričakovano je prišla smrt zadnjega habsburškega cesarja Karla. Umrl je v izgnanstvu. Pritlikavec je hotel posnemati velikega Napoleona. Skušal je svojimi prijatelji zopet upostaviti sijaj habsburške dinstacije. Iz Ogrske, iz Pešte bi naj nastopil svojo zmagovalno pot. Slična je pač usoda Ogrske in Habsburgovcev. Včeraj so še bili močni in sijajni, strahovali so narode in danes so zapadli v brezpomembnost. Ta slična usoda jih je pač zvezala. Poskus restavracije, ki so ga organizirali dvakrat, se je končal kot operetna avantura, ki pa je drugič stala težke milijone mobilizacijskih stroškov. Nato so ga odpravili in prepeljali preko morja na otok Madejro, kamot so prišli tudi žena in otroci.

Tu je živel zapuščen in kakor so vedeli poročati listi, se je nahajala rod-bina v finančnih stiskah, kar pa seveda ne znači pomanjkanje, marveč pomeni le to, da ni mogla živeti rod-bina tako, kakor se »spodobijo« bivšemu cesarju velevlasti.

Smrt Karlova je razvezala monarhistična čuvstva v Avstriji. Na Dunaju so imeli v Stefanovi cerkvi slavnostni rekvium. Cerkev je bila natičeno polna. To bi še ne bilo nič čudnega, ker Dunaj je velik. In v tem velikem me-

luč. O'Reilly je bil vstopil. Iskal je! Dokler je stala na trdnih tleh, je lahko reči, da ne bo gledal skozi okno. Kaj bo, če mu pride na um. Lahko bi slišal škripanje njenih podplatov na okrajku. Ako se zdajle pojavi njegova glava, mora Clodagh pasti...

Dekle se je jelo tresti kakor šiba na vodi. Treba je bilo iti dalje, magari brez opore! Toda zavesa je fofotala zdaj prav blizu, tako blizu, da je tvegala še en korak. Čipke so se doteknile njenih prstov. S skrajnim naporom jih je ujela za rob. Pogum se ji je vrnil. Zdaj je bilo treba izpustiti O'Reillyjevo oknico. Nazaj ni mogla več, čeprav se ni trdno držala zaves. Da jo pograbi tako, kakor drži plezalec svojo vrv, jo je morala vleči k sebi, počasi in potrpežljivo, dokler ni zbrala v vse njene širine.

Angel, mari moliš zame?« je vprašala v mislih. Sama ni mogla moliti; znala je le še šteti. Poluzavedno se je čudila, kako more biti njenim živcem v tolikšno pomirjenje, da šteje, pristevaje gubo h gubi, ki jo potegne v svoj prijem.

»Sedem — osem — devet — deset!« Zavesa je bila njena! Potegnili jo je k sebi ter se spustila na drugo polovico te poti, ki je trajala toliko večnosti, kolikor je merila palcev. Hvala Bogu, luč v O'Reillyjevi sobi se je bila utrnila!

(Dalje prih.)

C. N. in A. M. Williamson:

Cesaričini biseri.

(Dalje.)

XIV. POGLAVJE.

Kameniti okrajek.

To je bila smola! Klo ni slutila, da ji bo O'Reilly tako kmalu za petami. Zdaj pa je stal pred vrati. Loco-ja ju je zgolj šibka lesena stena in doba nekolihih sekund! Gotovo je bil zapazil izgubo stanovanjskega in najbrže tudi drugega, malega ključa. Ugenil je, kdo ga je okral in kansen je bil povod tatvine. Hitel je domov. Še hip — baš toliko, da najde hišna svoj ključ — in držal jo bo, predznico; brez milosti jo zgrabi, da ji iztrga plen!

Ta prizor se je jasno začrtal pred Clodaghinimi očmi. Videla se je v borbi z O'Reillyjem. Videla je njega, kako ji izvija vzlic trdovratnemu odporu ovoj iz rok. Videla je sebe, kako ihti nad svojim neuspehom, nad izjalovljenjem Angelove nade! Ta slika se ni smela uresničiti! Ključek, ki je bil privezan k veržici, je bila že potegnila iz zakladničnih vratic, ter ga položila z uro vred na pul. Zraven je dala stanovanjski ključ. Dočim je priregljala po hodniku hišna in ji je O'Reilly povedal svojo izgubo, se je gibala Clodagh hitreje od prikazni v kinemat. sliki. Pograbila je, kar je ležalo

na pulu, stlačila vse skupaj v zakladnico, rahlo zaprla jeklena vrata, zakrila jih s ploščico, ki je voljno zdrknila nazaj, ter zbežala v sosednjo spalnico.

V luči, ki je prihajala z onkraj dvorišča, je videla, da ima ta soba samo dvoje vrat; ena so držala v kopalnico, druga v kabinet za obleko. Iz spalnice potemtakem ni bilo izhoda! Edina pot, ki je vodila na hodnik, je bila skozi salon.

»To bi bila lahko vedela,« je pomislila Klo. Prepozno se je spomnila dvojice v večerni obleki, ki je bila stopila skozi sosedna vrata. Bila je ujeta kakor miška v past — uboga miška, ki je hotela v svoji podjetnosti pregledati levinji mrežo! — razen ako — —! — — Srce se ji je stisnilo od groze, ko je zagledala edino pot v svobodo.

Noč je bila topla; skozi odprto okno se je razvalila v sobo višnjeva tema. Z oken onkraj dvorišča je padalo nekaj luči na kameniti okrajek. Bil je širok, kakor so navadno okrajki pod okni — dovolj širok, da je oblezal na njem šop belih rož, ki je bil padel odnekod. Ta razločna bela lisa na temnem kamnu je vrgla v Klojino misel besedi »razen ako«!

Hišna je rožljala s ključem v ključavnicu. Mudilo se je: storiti ali pustiti! Da, okrajek je tekkel ob zidu vso pot, od O'Reillyjevega okna do sosednjega in naprej. Širok je bil svojih štirinajst do petnajst palcev

— vsaj Klo ga je cenila toliko — in ležal je morda dvakrat globlje pod robom okna. Lahko bi se spustila nanj; le malo vstran je bilo okno druge sobe, ki je spadala gotovo k stanovanju nadležne dvojice, katero je bila srečala Clodagh na hodniku. Tudi to okno je bilo odprto kakor O'Reillyjevo. Klo je videla čipkaste zaves, ki so vihrale zunaj v pripihu. Bile so od debelih, vezanih čipk in se gotovo ne bi bile utrgale, ako bi se bil človek obesil nanje. Ukradeni ovoj je bil varno spravljen v velikem plaščevem žepu. Naglo ga je pripela povrhu se z veliko zapejajočo naravnost k blagu. Tako je imela obedve roki prosti. A pot je zahtevala poguma.

»Oh, moram!« je pomislila, »moram!« Telo ji je bilo kakor led, a duša je gorela s plamenom, »Za-radi Angela! Ako ne pogledam doli, pojde vse po sreči. In tudi če padem in se razletim kakor jajce, mi ne bo huje, nego mi je bilo takrat, ko me je ona rešila...«

Ne da bi jo vabil, je bila prišla hišna z O'Reillyjem v sosedno sobo. Govorila je kakor klepetec, izražaje nado, da mu stanovanjski ključ ni ukraden, marveč ga je le založil. Klo je slišala razgovor skozi vrata, ki jih je bila zaprla pred svojim begom v spalnico.

»Naitežji je prvi korak,« je pomislila v svoji tesnobi. Kadar bo zunaj, na okrajku, stisnena k zidu,

ne bo več nevarnosti, da bi jo prijeli. O'Reilly jo bo iskal najprej v kabinetu za obleko, nato v kopalnici. Ko je ne najde nikjer, si poreče, da je ptičica že odletela. Niti v sanjah mu ne pride na um, česa je zmogla lрка za svojo dobrotnico.

In čudno, baš ta misel je dala Kloji moč. Njen strah je odjenjal. Naglo je zavihnila nogo preko okna ter jo postavila na okrajek. Ko pa je prestavila tudi drugo in je iskala ž njo trdne opore, jo je spet pograbila groza. Razljala se je po vseh žilah kakor ledena voda. Srce ji je zamrlo v prsih. Branila se je vsakršne misli razen na tisto zaveso, ki je fofotala v vetru. Njeni prsti so se krčevito prijetli oknice; bili so tako potni, da jim je izpodrsavalo na gladkem lesu. Držeč se z vsemi silami, se je pomaknila naprej; hrpavi zid ji je praskal lice. Korak — dva — trije — ko poreče »štiri!«, bo morala izpustiti oknico. Ali doseže vihrajočo zaveso? Nekaj hipov se je zdela, kakor bi se ji ponujala. A zdaj, ko je bilo vse na tem, da jo ujame, so se bele gube izmikale njeni roki. Če veter odneha, je izgubljena!! Nehote je morala misliti na vse tisto, česar se je otesnala. Mislija je na strašno globino pod svojo ozko stezo. Ni ga na svetu bitja, ki se ne bi zgrozilo v takem položaju!

Baš ko je segla s prosto roko iznova po zavesi, se je posvetila v sobi, odkoder je bila ušla, električna

stu, ki je stoletja gledal sijaj avstrijskih cesarjev in rastel kot prestolno mesto v veličini in bogastvu, je pač gotovo še toliko ljudi, ki ne morejo pozabiti slavnih dni. Jasno je pač, da so ti prihiteli v cerkev, da proslave spomin ranjkega. Saj še danes služe v bivšem dvoru, kadar razkazujejo tujcem bogato opremljene sobane, govore tako spoštljivo o svojih bivših gospodarjih, da pozabijo, da je vse minulo in da žive sedaj v republiki. Še vedno govorijo tujcem o »njegovem veličanstvu«.

Ako so ti ljudje napolnili cerkev in pri žalni maši proslavili spomin zadnjega cesarja, je pač človeško razumljivo. Ali slavnostni rekviem je bil že od vsega pričetka mišljen kot monarhistična demonstracija avstrijskih monarhistov, ki imajo svojo oporo v krščansko socialni stranki, ki še danes goji monarhizem, četudi ne javno. Po svojih agentih deluje po trgih med ljudstvom, opozarjajoč ga, da je draginji in težkim razmeram kriva samo republika, da je bilo in bi bilo vse drugače, če bi se vladali Habsburžani. Dunajski republikanski listi imenujejo to agitacijo »plazečo se monarhistično propagando«. V Avstriji in na Ogrskem so klerikalni krogi nositelji monarhistične

propagande, ker ti krogi stoje v najožjih stikih z aristokracijo in visoko duhovščino, ki daje stranki smer. Pri nas na Slovenskem je to smer zastopal Sušteršič.

Rekvijemu pa se je udeležil tudi državni kancelar Schober, nekdanji policijski ravnatelj na Dunaju, ko je še bil na vladi Jožef in Karl. Tako je dal temu rekvijemu najvišji vladni funkcijonar avstrijske republike poseben sijaj. Monarhisti so dobili s tem poseben pogum, ko so zagledali v svoji sredi državne kancelarja. Kaj čuda potem, da so po rekvijemu v navdušenosti in verski zbranosti odšli na Ring in pred parlament in demonstrirali za cesarja ter zahtevali, da parlament razobesi črno-rumeno zastavo.

V parlamentu je pozneje doživel Schober silen vihar. Opravičeval se je sicer, da je šel k rekvijemu samo kot privatnik in ne kot zastopnik vlade in da je vedno zvesto služil republiki.

Vsekakor pa je jasno, da je danes na čelu avstrijske vlade bivši c. kr. policijski ravnatelj na Dunaju in da je mož v svoji duši monarhist, četudi se ne upa z barvo na dan, ker je pač policaj.

Poučne so zadnje demonstracije na Dunaju.

Politične vesti.

× Mučenje seljakov in nasilja oblasti na Hrvaškem pred parlamentom. Pod tem naslovom priobčuje zagrebška »Slobodna Tribuna« dve interpelaciji poslanca Ivana Deržića na vojne- ga in pravosodnega ministra, ki smo jih mi že pred nekaj dnevi objavili. K interpelacijama dodaja »Slobodna Tribuna« sledeči komentar: »Slučaj, na katere se sklicuje g. Deržić, so spravile v javnost deloma novine g. Radiča in Hrvatskega bloka. Toda med njihovim in Deržićevim postopanjem obstoja velika razlika. Medtem, ko prvi objavljajo take slučaje z nekako strankarsko naslodo, da se to dogaja in ne store ničesar, da se taki slučaji kaznujejo in v bodočnosti onemogočijo, iznaša g. Deržić, ki pravilno in resno pojmuje dolžnosti narodnega poslanca, take slučaje na mestu, kjer mora po demokratskem in parlamentarnem načelu odgovorna vlada odgovoriti parlamentu. G. Deržić je bil izvoljen od ljudstva, da v parlamentu kontrolira in pozivlja na odgovornost vlado. G. Radič in njegovi tovariši so bili izvoljeni v isto svrhu in z isto nalogo. Toda g. Deržić svoje nalogo izpolnjuje, medtem ko so Radič in njegovi tovariši spravili svoje mandate v žep in se s tem odrekli najljubšemu sredstvu, s katerim bi mogli pomagati ljudstvu. Oni ga samo hujskajo nazaj, da se nad njegovimi mukami. Toda ljudstvo bo sprevidelo pogubne metode samozvanih demagoških voditeljev, ter bo pomedel z njimi z njihovimi na tje narode naslovljenimi memorandami vred. — Odgovore ministrov bomo objavili, kadar jih dobimo, in seveda bomo objavili tudi zadržanje ostalih strank napram tem odgovorom in interpelacijam poslanca Deržića. Obtožba proti generalu Zečeviću, in interpelacija poslanca Deržića in vse ono kar bo še sledilo, dokazuje, da pričena resna akcija proti nezakonitostim in nasiljem, ki se vrše v Jugoslaviji na škodo Jugoslavije. Reakcija je započela na pravem mestu in upamo, da bo šla tudi po pravem potu zasledujoč s tem one cilje, katerih nesrečna blokada in demokratska politika ni mogla niti je more kdaj doseči.

× Delo demokratskih poslancev. Včerajšnje »Jutro« piše v svojem uvodniku, da so bili polnoštevilno zbrani vsi poslanci, tudi tisti, ki sicer izostajajo od sej, ko se je šlo za izplačilo poslanskih dnevnih in nadaljuje: »V tem oziru so se posebno odlikovali slovenski klerikalci in narodno socialistični gospodje poslanci.« To je podoben sumničen vredno »Jutra«. Resnica je namreč ta, da so se za povijanje poslanskih dijet najhujše potegovali demokratski advokati in trgovci, kateri ne vršijo svojih poslanskih dolžnosti, ker v času, ko parlament zbora, interve-irajo za svoje klijente ozir. kšeftarijo, tako da jih niti pri glasovanjih ni, sicer bi se parlament ne bile vedno brez kvoruma, katerega, če je, omogoči vedno opozicija. Narodno-socialistični poslanca, ki ležita »Jutra« najbolj v železcu, vestno vršita svojo dolžnost in se nahajata v Beogradu mnogokrat tudi takrat, kadar ne zboruje parlament. Ko je bila na dnevnem redu najvažnejša stvar, ki se tiče Slovenije, redukcija uradništva in borba za naše bolnice, sta narodno socialistični poslanca bila na svojem mestu, dočim so slovenski demokratski poslanci v tem važnem času »koncentrirali napredne sile« po Sloveniji. Zato imajo poleg svojih poslanskih dnevnih dohodke iz svojih advokatskih pisarn, penzije kot ministri n. r. itd. Med tem, ko opozicijski poslanci delajo za interese naroda, skrbijo demokratski samo za svoje osebne interese. Izkoristiti hočejo zadnje momente, ker vedo, da jih bo pri prihodu volitvah odnesla burja.

× Lojalna koalicijska. Vesti, ki smo jih prejeli iz Beograda, javljajo, da g. Nikola Pašić najbrže ne bo šel v Genovo — vsled bolehnosti. »Beogradski Dnevnik« pa trdi, da je Pašić popolnoma zdrav ter pravi: »Ako g. Pašić vseeno ne bo šel v Genovo, potem ostane samo še dve poti, po katerima moramo iskati vzroke za njegov ostanek v Beogradu. Prva bi bila sledeča: v radikalnem klubu obstoja dosti močna skupina, ki je za ukinjenje koalicije z demokracijo, kateri stoji na čelu g. Nastas Petrovič in ki bi za časa Pašičeve odsotnosti skušala izvesti krizo in vreti vlado — in boječ se tega bi ostal g. Pašić v Beogradu. Druga pa bi bila sledeča: v Genovi bodo vse države branile svoje interese in potrudile se bodo, da bodo sklepi takti, da bodo njihove države imele koristi od njih; in kakor vse ostale države, bo zahtevala svoje pravice tudi naša, no in v slučaju neuspeha bo skušal g. Pašić s svojim ostanom v Beogradu naprti odgovornost zanj demokracijo, ker bosta v slučaju njegovega ostanaka v Beogradu v delegaciji dva demokrata: g. dr. Kumanudi in g. dr. Krstelj in samo en radikalec g. dr. M. Ninčič.« Kakor se vidi jako lojalna in iskrena koalicijska in najusodoponejših vprašanjih gre samo za to, kdo bo komu vrzel poleno pod noge.

× Italijanski proram za obnovo Evrope. Kakor poročajo italijanski listi, je ministrski svet določil sledeče smernice za italijansko politiko na mednarodni gospodarski konferenci v Genovi: 1. Proučavanje tehničnih, gospodarskih in finančnih sil posameznih držav v svrhu njihove uspešne izrabe. 2. Ugotovitev premoženjskega stanja posameznih držav, da zamore vsaka dežela v odgovarjajoči meri prispevati k skupnemu delu, zlasti pri razdeljevanju sirovin. 3. Gospodarska in industrijska obnova srednje Evrope in zlasti Rusije s pomočjo tujih držav po njihovi zmognosti. 4. Italija naj se po lastni iniciativi ali pa na pobudo drugih udeleži skupnega dela, in sicer: da odstopi strokovne delavce in tehnike, ozirajoč se pri tem posebno na delavske organizacije in delavska združenja; da prisloži drugim deželam na pomoč z dobavo mehaničnih sredstev, kakor lokomotiv, industrijskih in poljedelskih strojev itd.; in da organizira gospodarsko in finančno pomoč z ustanovitvijo italijanskega sindikata, ki naj da na razpolago potrebni denar. S pomočjo Amerike in Nemčije naj se Italija spozna z enake enake akcije. 5. Predpogoj za vsako pomoč so jamstva, ki naj jih da Rusija glede medsebojnega osebnega in denarnega prometa. 6. Italija naj se prizna kot vplivna cona za njeno delovanje Južna Rusija, zlasti donska kotlina do Kubanske.

× Italijanska predvidevanja za genovsko konferenco. Italijanski odposlanec na mednarodni gospodarski konferenci v Genovi, Torre, je izjavil londonskemu poročevalcu lista »Matine«, Julesu Sauerweinu: Uspeh genovske gospodarske konference bo v glavnem odvisen od prvih posvetovanj. Ta bodo vsekakor imela političen značaj, ker je popolnoma nemogoče, odrekati sovjetski vladi civilno in juridično osebnost, ako zahtevamo od nje obveznosti. Ako se že pri prvih sejah pokaže, da ni mogoče doseči sporazuma, potem pomenja to katastrofo. Premaganim državam in sovjetski Rusiji bi se s tem nudila možnost, da ustvarijo v Evropi položaj, ki bi bil Franciji in Italiji skrajno opasen. Odposlanec Torre je obžaloval, da je stavila Anglija svojo zahtevo po povračilu predvojnih dolgov neposredno pred genovsko konferenco.

Dalje je izrazil svoje prepričanje, da Lloyd George ta korak na genovski gospodarski konferenci brez dvoma popravi.

× Še vedno nemiri na Irskem. Na meji med Ulstrom in Južno Irsko je zopet prišlo do spopadov. Kakor poročajo, je bilo včeraj ubitih 25 oseb.

Casopisni glasovi.

»Napreje« prinaša poziv strokovne komisije za Slovenijo na organiziranje delavstva, kjer pravi: Pri trdki A. Westen v Celju je zadnjaja stavka: Preko 700 kovinarjev je ustavilo svoje delo, da s tem zadnjim orojem ubrani v tridesetletni borbi pridobljene pravice. Podjetnik te tovarne je bil prvi, ki je začel goniti proti šurnemu delavniku. Dvakrat je že sklical delavce, ter pritisnil nanje, da v njegovi navzočnosti glasujejo za to urnik. Obakrat je delavstvo ta napad odbilo s tem, da je z absolutno večino glasovalo proti to urniku in za 8 urnik. Podjetnik se je maščeval s tem, da ni hotel zboljšati delavskih plač, če ravno je od zadnjega zvišanja poskočila draginja za več ko 40 odstotkov. Na ta način je hotel delavce prisiliti, da pogazijo 8 urnik. Podjetnik se je maščeval s tem, da ni hotel zboljšati delavskih plač, če ravno je od zadnjega zvišanja poskočila draginja za več ko 40 odstotkov. Na ta način je hotel delavce prisiliti, da pogazijo 8 urnik. Ko je organizacija naknadno zahtevala zvišanje, je podjetnik spoznal, da se bo moral udati, dokler je delavstvo organizirano. Da razdere moč organizacije in na njenih ruševinah sežida svoj to urni delavnik, je odpuštil zaupnike z namenom, ustrašiti vse člane, da se nihče več organizirati ne bo upal! Delavstvo to ne nakanu spozna — je prenehalo z delom za toliko časa, dokler podjetnik ne sprejme zaupnikov nazaj v delo in zviša delavske plače. Strokovna komisija izjavlja, da sprejema v stavko kovinarjev kot svojo zadevo in poziva organiziranje delavstva, da plačuje stavkovni davek, ki najmanj dosega višino dveh ur na teden in ki bo namenjen v podporo stavkojučim kovinarjem.

»Slovenec« Po mednarodnem pravu o suverenosti bi naša država morala pravzaprav mirno priznati današnji ogrski državni ino grškemu narodu pravico, da si izbere svojega vidnega reprezentanta, kogar si hoče. Ne smemo pa prezreti dejstva, da je z vzpostavo monarhije na Ogrskem — vsake monarhije, ne le habsburške — tesno spojena politika ogrskih legitimistov za obnovo starih ogrskih državnih mej. Ta politika pa ogroža ves sedanji srednje-evropski red, ki sloni na pravomernih mirovni pogodbah in ki jih brez novega krvoprelitja ne bo mogoče zrušiti. V tem tiči velika nevarnost novih zapletov tudi za našo državo in naša diplomacija ne sme habsburškega vprašanja pustiti iz vidika.

»Slov. Naroda« prinaša daljše poročilo o rimski konferenci in prvi glede pogajanj med nami in Italijani, ki se tičejo samo nas in Italije, in zadevajo predvsem razna važna gospodarska vprašanja, da se ta pogajanja še nadaljujejo in je upati, da se bo vsaj v nekaterih točkah prišlo do koristnih rezultatov. O konferenci sami pravi članek, da naj bi imela služiti predvsem italijanskim političnim ciljem. Vendar kakor vse izgleda, Italija s političnim uspehom konference ni zadovoljna in ji je zelo ljubilo prekinjenje konference vsled one v Genovi.

»Novi Cas.« Režim v Jugoslaviji je absolutističen, to trditev dokazuje, če že samo pregledamo našo notranjo in zunanjo politiko in se le malo ozremo na socialne probleme, ki zastojajo isčejo svoje rešitve pri buržoaznih dobičkolovcih.

»Jutro.« Priznati se mora, da je bilo zadnje zasedanje narodne skupščine zelo plodno. Sprejeli so se temeljni zakoni o državni in avtonomni upravi ter o oblastih in srezkih samoupravah. O zunanjih politiki so se začrtale nove smernice. Vlada poslanci se vračajo na počitnice polnih rok, dočim opozicijski ne morejo ničesar pokazati.

Gospodarstvo.

Za zboljšanje naš. prometa

(Iz govora Ivana Deržića v narodni skupščini)

(Nadaljevanje.)

Gospodje jaz priznam, da je potrebno, da dobimo preko našega teritorija internacionalen promet. Toda, da naša država garantira za luksuzne vozove milijonarjev in bogatašev, pri tem pa nima denarja za prometno osobje, je pa povsem napačno. Na konferenci v Strezu je bil določen vojni red za brozovlake. Brzovlak odhaja iz Beograda ob 8. uri in prihaja ponoči ob pol enih v Ljubljano, nadaljuje ob dveh pot v Trst, kjer ima zvezo z brzovlakom na Milan. Ta brzovlak so zahtevali Italijani in najprej so pobijali Ceha potem pa nas. In tako je prišlo do tega, da imamo internacionalni brzovlak do Ljubljane, toda večerna, za našo razmere važna zveza s krajnimi točkami pa se ni mogla obdržati, ker je Južna železnica rekla: Gospoda, kako morete zahtevati od nas, da vozimo dva prazna vagona do Ljubljane, ko imamo toliko deficita.

Na konferenci v Strezu so zastopniki češkoslovaške države spoznali to kombinacijo Italijanov in dogovorili so se z našimi delegati, da se bo vršila v oktobru mesecu skupna konferenca v Pragi, kjer bi se naša država dogovorila s Češkoslovaško o internacionalnem prometu proti zapadu in z našo državo. Naše prometno ministrstvo je pristalo na to in je južni železnici izdalo odredbo, da mora poslati na konferenco 5. in 6. septembra dva delegata strokovnjaka. Ta dva delegata sta tudi odšla na konferenco. Načelnik prometnega ministrstva češkoslovaške republike je brzojavil našemu prometnemu ministrstvu v Beogradu še 3. septembra, da sevrši konferenca, dobilo pa je odgovor, da naše ministrstvo ne more poslati niti enega delegata, ker je prekasno. Pisarni akt o tej konferenci je bil že od junija meseca v ministrstvu in prometno ministrstvo je pač odredilo južni železnici, da pošlje nanjo svoje delgate, samo pa je na to pozabilo. Prišlo je do strašne blamaže. Češkoslovaško prometno ministrstvo je odredilo za 7. september konferenco z Nemci, po 10. septembru pa je diktiralo sporazum med nami in Češkoslovaško, Madžari in Avstriji. Do te blamaže je prišlo vsled nesposobnosti naših delegatov strokovnjakov. Na konferenco v Bernu smo prišli popolnoma neprivrženi in pristali smo vse, kar so zahtevali Italijani. Poleg tega je bila ta železniška konferenca v Švici značilna kot predhodna konferenca gospodarske konference v Rimu. Na to konferenco so poslali svoje najbolje strokovnjake in strojne inženirje Češkoslovaška, Poljska, Rumunija in Italija, ker šlo je za najvažnejše vprašanje, kako naj se izpolni vojni park v Evropi. Naše prometno ministrstvo pa, da je točno vedelo, da gre na to konferenco ravnatelj Šega iz Ljubljane, je pooblastila Švico, da zastopa našo državo na tej konferenci. Naravno je, da se Švica ni dosti brigala za nas in tako je Italija dobila vse podatke, s katerimi nas še danes toče v Rimu na gospodarski konferenci in vsled tega nismo mi niti na tej konferenci uspešni. Še zaniknejše je bilo delo prometnega ministrstva v najnovejšem škandalu. To ministrstvo po polčetrtem letu svo-

jega obstoja še ni sprejelo vseh vagonov in lokomotiv, katere moramo dobiti a contoco reparacije od Nemčije, daš bi bilo to za zboljšanje našega prometa naravnost velikanske važnosti. Za sprejem teh vozov in lokomotiv se je stvorila sicer v prometnem ministrstvu posebna komisija, stvorila se je tudi komisija v Wiesbadenu in ne vem še koliko drugih komisij, toda ko je dobil načelnik kolodvora v Jesenicah brzojavko, da prihajajo garniture iz Pasave preko Avstrije za našo državo, ni bilo še ničesar pripravljenega. Ni se dogovorilo niti v Wiesbadenu, niti na Dunaju niti pri nas, kako naj se izvrši obračun za prevoz omenjenih vagonov in lokomotiv preko Avstrije. Pripravljenega ni bilo ničesar in gospodje iz komisij so bili pred par dnevi razrešeni svojih dolžnosti. Jaz mislim, in uverjen sem, da ne bo noben član skupščine, pa naj pripada katerikoli stranki, ugovarjal, da se mora proti tem članom Wiesbadenske komisije postopati po zakonu vsled njihovega postopanja. Garniture, ki so prišle iz Nemčije so ostale v Avstriji od 3. februarja do 8. marca, ker Avstrija ni hotela predati vagonov in lokomotiv, dokler se ji ne plača vozarina. Stalo je preko 400 vagonov več kat mesec dni in plačati smo morali od vsakega vagona po 20 K na uro. Priznam sicer, da je naša valuta boljše kakor avstrijska, toda skupna vsota bo iznesla tudi v naših dinarjih preko 1 milijona. Prišlo je do tega, da je carinski uradnik v Jesenicah zagrozil železniškemu uradniku, katerega je po prejemu brzojave poslal zagrebška direkcija s 50.000 Din, da ga bo spravil v zapor, ker ni dovoljeno izvažati valute. Če se bo postopalo tudi nadalje tako, kot se je postopalo pri tej prvi pošiljavi, potem bomo potrebovali celih pet let predno prepeljemo onih 9000 vagonov iz Nemčije, ki nam pripadajo a konto reparacije. (Dalje prihodnjic.)

+ Trošarina na vino se je določila v ministrskemu svetu na 50 Din od hl.

+ »Abeko«, društvo za izdelovanje otroških igrač in predmetov iz papirne mase v Gamelnah nad Ljubljano. Pomikanje industrije za izdelovanje igrač v Sloveniji je dalo društvu »Abeko« spodbudo, da je ustanovilo v Gamelnah nad Ljubljano industrijo za izdelovanje otroških igrač in drugih predmetov iz papirne mase. Podjetje je sicer še mlado, vendar se mu je posrečilo spraviti na trg izredno okusne in solidne izdelke. Tovarna »Abeko« že zaposluje 20 delavcev in delavki, ki so vsi domačini, ter pričakuje, da bo trgovstvo in občinstvo znalo ceniti to domače podjetje, ter se bo otreslo nazoru, da so iz tujine uvoženi izdelki boljši in cenejši. Kakovost kakor cene izdelkov podjetja »Abeko« zamorejo namreč že danes konkurirati z enakimi iz tuzemstva importiranimi izdelki. Poleg otroških igrač bo izdelalo podjetje v najkrajšem času serijo raznovrstnih relij-medaljonov, tako kralja Aleksandra in kraljice Marije itd., po načrtih akademičnega kiparja Dolinarja ter izredno interesantne leteče zrakoplove. Trgovce opozarjamo, da tovarna »Abeko« zamore prevzeti tudi večja naročila. »Abeko« izdelki so razstavljeni v izložbenem oknu Urada za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22.

+ Povzetje pri pošiljkah pakete pošte. Povzetje pri blagovnih pošiljkah je dovoljeno od 1. t. m. dalje do 5000 dinarjev. — Poleg nove težnje in morebitne vrednostne pristojbine ter davstvine ali obvestnine znaša pristojbina za povzete pošiljke:

od 1 do 25 Din	70 par
od 25 do 50 Din	1 Din
od 50 do 100 Din	1.50 Din
od 100 do 300 Din	2.00 Din
od 300 do 500 Din	2.50 Din
od 500 do 1000 Din	3.50 Din
od 1000 do 2000 Din	5.00 Din
od 2000 do 3000 Din	7.00 Din
od 3000 do 4000 Din	9.00 Din
od 4000 do 5000 Din	12.00 Din

+ Na Češkem parcelirajo veleposvestva. Veleposvestvi Planica in Tinec-Bešine, ki imata svoja zemljišča v 8 občinah bosta razdeljeni. Polja merijo 227 ha, loke 91 ha, vrtovi 2 ha, pašniki 23 ha, ostali svet pa 2 ha. Vsa njiva zemljišča merijo 347 ha.

+ Čehi kupujejo madžarska vina. V Miskovcu so nakupili češki vinski kupci velike množine madžarskega vina za češkoslovaško republiko. Nakupljeno vino ima biti s posebnimi vlakci prepeljano iz Madžarske v Košice.

+ Sol na Češkem se podraži. Čehi dobivajo sol večidel iz Nemčije. Doslej so pošiljali nemški dobavitelji češkim trgovcem račune v markah, zadnji čas pa delajo fakture v čeških kronah in zbog tega se bo sol na Češkem podražila za 30 odstotkov.

+ Češka trgovina s sovjetsko Rusijo. Iz Moskve poročajo, da so v februarju t. l. kupili pooblaščenici Centrosloja na Češkoslovaškem velike množine kos, semen in obutve. V Moskvo so prišli zastopniki češkoslovaških podjetij, da bi navezali tesnejše stike z Rusijo. Tudi deluje v Moskvi stalna češkoslovaška trgovska misija. Za bogato češkoslovaško industrijo bo prostrana Rusija vsekakor najvažnejši trg.

+ Prodaja civilne obleke. Vojaska intendantca za Slovenijo naznanja, da se vrše v času od 18. aprila do 31. maja t. l. ob določenih dneh dražbe civilnih oblek, ki so se pridržale, da se jih izda vračajočim se vojnim vjetnikom. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

+ Dobava raznega materiala za smodnišnico v Kamniku. Uprava smodnišnice v Kamniku razpisuje na dan 11. maja 1922. ob 11. uri dopolne ofertalno licitacijo za dobavo 230.000 kg amonihevega solitra in 50.000 kg trinitro-naitalina; na dan 12. maja 1922. ofertalno licitacijo za dobavo 15.000 kg plinovnega olja za Diesel-motorje; na dan 15. maja 1922. ofertalno licitacijo za dobavo 300 kg finega olja za stroje, 100 kg tovtovne masti in 20.000 kg parafina; na dan 19. maja 1922. ofertalno licitacijo glede dobave 500 kubičnih metrov hlobov ter na dan 10. maja 1922. ofertalno licitacijo glede dobave sivca ovojnega papirja. Predmetni oglas s pogoji vred je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

+ Na Slovaškem padajo cene vina. Iz Bratislave poročajo: Cene vinu pri prodaji na debelo so padle s 13 Kč na 9 Kč. Vzrok padcu vinskih cen je iskati deloma v premajhnem povpraševanju po vinu deloma v tem, da se je došlo na 200.000 hektolitrov limitirani uvoz z Ogrskega povišal na 400.000 hektolitrov.

+ Prodaja krp od vreč, stekla od razbitih steklenic in zabojev. Intendantsko skladišče Dravske divizijske oblasti v Ljubljani prodalo bo dne 20. aprila t. l. ob 11. uri dopolne na javni licitaciji v skladišču okoli 20.000 kg krp od vreč, 25.000 kg stekla od pobitih steklenic in okoli 4.000 zabojev od raznih mesnih konzerv, rib, biskvita in čaja. Interesenti naj predložijo po predpisu kolikove pisemne in ustne ponudbe upravi intendantskog skladišča do omenjenega časa. Pogoji in navedeni predmeti so na vpogled dnevno v intendantskem skladišču Moste pri Ljubljani.

+ Gospodarski povzdig Bratislave. Odkar je Bratislava (poprej Požun) pri Češkoslovaški, se mesto gospodarsko rapidno povzdiga. Lani se je vpisalo v trgovski register 232 novih trgov, dočim je bilo črtanih samo 11. Med novimi trgovskimi 6 komanditnih družb, 45 zadrug in 39 delniških družb.

+ Dobava gumijevih obrobov za kamione in vlačilnih verig. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje na dan 29. aprila t. l. ob 11. uri dopoludne v pisarni upravnika državnih monopolov v Beogradu ofertalno licitacijo glede dobave gumijevih obrobov za kamione ter vlačilnih verig. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

+ Dobava drv. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici razpisuje na dan 29. aprila t. l. ustmeno ofertalno licitacijo za dobavo 4000 vagonov dre. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Afrkanci v sodobni franc. književnosti.

Pred leti sem že poročal o Marinetti-jevem iskrenem, bujnom romanu *Martina le Futuriste*, ki se godi v severni Africi kakor Flaubertova *Salambo*. Danes pa so marokanske povesti zelo v modi. Ta tajna dežela, kamor bolj in bolj pronikajo Francozi, je dejal bi urekla duhove. Ni čuda, če tolikanj uspevajo knjige, ki pripovedujejo, kako se divji berberski pastirji počasi izpre- vračajo v poljedelce in posestnike. Iz množice resnega ali šaljivega slovtva omenimo Le Glajev roman *Badda, berbersko dekle*, slikovito delo brez oskudnega filozofiranja in moralizira- nja. Vsebuje nekaj dram nasilja in stra- sti kot zgodbo Badda, siromašne ujet- nice, katero ljubi vojaški načelnik in gre- znanjo v smrt, ali pa tragični nemir Kaida Drisa in njegovega brata Mo- handa, ki omahujeta med slepo pokor- ščino starim šegam in med nejasnim čustvom novih dolžnosti. (O podobnih konfliktih sem imel priliko slišati ne- davno predavanje na College de Fran- ce: novotarske domačine narod čisto prekolne kot odpadnike.) Razne doži- vete podrobnosti dobro označujejo arabsko duševnost, tako nagnjeno k laži, da jo skoro opravičujejo kot neiz- bežno usodnost. Novo založništvo »Crocquis« (Marpon et Cie, 10, rue Monge) je izdalo kot prvo umetniško delo, hoteč ustreči tudi neimovitim knji- gojubcem, zanimiv *Charpentierov* roman *Mabruka, arabska žena*, z izvir- nim uvodom, kjer očevidec povpravlja krive nazore o »Bledu«. (Za svetovne- ga spopada so nazivali blede mrtvi pas med dvema sovražnima frontama, tu pa se rabi v prvotnem arabskem po- menu: oddaljena, zapuščena poljana, gričevje.) Dr. Lemanski je prebil dve leti na takem bledu in ugovarja sol- zavemu jadikovanju nad usodo zaprte Arabkinje, »nevidnice«, kakor jo imenuje židinja Myriam Harry, češ, naše sočustvovanje ni na mestu. Iz ataviz- ma, iz spoštovanja do korana in iz lastnega nagona se drži Arabka svo- jeje ognjišča. Nje vzor je edino: po- stati mati.

»Muslimanke niso nestrpne, rado- vedne in radogledne kakor naše roja- kinje. Za svojimi mušarabijami ali re- buicami živé skrite pred tujó rado- vednostjo. Mož in dete jima rodita po glavi. Če je mož dober in pravičen, ubližajo mu krepki in zdravi, zlasti sino- vi, pa so srečne.

Moški potomci igrajo prvo vlogo. Če vprašate staroverskega »bledov- ca: »Koliko imaš otrok?« vam pove samo število moških. Ako mu opone- sete, da je pozabil na hčere, zamahne brezizrazno z roko, češ: Hčere niso otroci! Mohamed je sicer prepovedal ubližati deklice ob rojstvu, toda posebno priljubljene še danes niso. Večkrat ce- lo jo oče mrzi.

*) Gustav Charpentier se je pravkar pojavil na našem odru.

Soprog Ali klotutá ubogo Mabruko ter ubeži od nje, kričé: »Zbogod, rodi- lja pnučar.« Ko sirota dokonča svoj križev pot, pride na vrsto druga žena, Fatima, ki kupuje pri večšah in čarov- nica ljubavne pijače ter porodi mrtve- ga sina. Obe soprogi sta žrtvi praded- nega predsodka. A. D.

A. D.

Philéas Lebesgue.

Mercur de France je priobčil 1. marca t. l. razpravo o slovenski knji- ževnosti, katero je podpisal Ljuba So- kolović. Troje znancev me je že dol- žilo očetovstva pri tem članku. Kdor pa me dovolj pozna, bo vedel, da nisem zmožen pisati o samem sebi, zamolčati pa pri tem literarna imena kakor Gla- ser, Golar, Golia, Gradnik, Gruden — da ostanem samo pri začetnici G. V sa- moobrambi sem torej prisiljen izdati psevdonim našega naslovnika, ki naj mi ne zameri tega dejanja. Sokolović je namreč g. Lebesgue*, ki je lani na istem mestu poročal o srbskem slov- stvu. Pred tem pa je izdal knjigo *Les Chants téminins serbes*, t. j. Srbske ženske pesmi.

To mi je dalo povod, da sem se za- čel zanimati za moža, ki je mogoče naj- bolj nenavadna slovstvena osebnost današnjih dni, kakor tudi Florian-Par- mentier. Naš prijatelj se je rodil leta 1869 v vasi La Neuville s/Vault blizu Beauwaisa. Zbog rahlega zdravja je moral prekiniti srednješolske študije in se pokmetiti. Ker je živel samotarski v zapuščenem zaselju, je ob dolgih zim- skih večerih segal pridno po očetovih knjigah. Tudi oče, pameten mož, ga je bodril k učenju, beremo v autologiji *Toutes les lyres*. Iznašel je neki način primerjajoče filologije in se navadil sko- ro vseh starih in sodobnih jezikov.

Doslej je obelodanil do trideset zvez- kov, med katerimi se nahajajo prevodi predvsem iz portugalsčine, nadalje kri- tične študije o današnji literarni Grški in Portugalski ter o starejšem franco- skem pesništvu. V svojih romanih raz- galja krivdo strasti, krvosramstvo, podvrženo neizbežni usodnosti. Če si odmislimo romantične priveske, nas njegova npravnstvena dedičnost domisli na Zolov determinizem Rougon-Ma- cquartovih (*Le Sang de l'Autre*, 1901). *Duša usode* (1904) uteleša želje in sa- nje cvetoče mladosti. In še vedno tisti fatalizem: »Kosa je v mojem srcu, v mojem življenju; naj še toliko posku- šam, ubežim pa ne.« V *Ganelonovem romanu* je moderniziral snov Rolando- ve legende ter jo preobličil po svoje, dodavši ji inrestuozno potezo. — *Rde- ča noč* (1907) — predstavlja semen- ščinka zaljubljenega v dekle, ki je po- stala njegova svakinja.

Ker se nameravam ukvarjati ob ugodnejši priliki natančneje s avtor- jem, ne omenjam nadaljnjih njegovih romanov, ampak preidem na poezije.

Izreci: Lebez, kar bi bilo po naše jecljavec.

n. pr. snopič *Odločno* (1891), kjer či- tam ta-le stih: »Himne dvajsetih let so vselej najboljše.« V neki daljši pesnitvi pravi o sebi:

Ker sivi Sever sopiha v moj prag, Ker sem se rodil pod starim krovom, Sem peval v tišini, s ponosom prerokov, ki nihče ne posluša jih v njih izgnanstvu —

Od ostalih zbirk navedem imenoma še *Goreči Grm* (1910) in zlasti *Les Servi- tudes* (1913), zaključujoč to plat nje- ove delavnosti z značilnimi verzij zanj:

Glasovi Nepoznanega so me pretresli z grozo; oči Neskončnosti so mi narekovali svojo pretnjo.

Usodi odgovarjam z Umom žilavim, Velikovečni Tajni pa z nagonsko Vero —

Izredna darovitost in znatiželjnost ga je gnala v raziskavanje vzemirli- vih skrivnosti hereditarnosti, zašel je v proučevanje prošlosti in postal pozor- ren na razvoj jezikov. Iz globin, kjer se psihologija vstavi in kamor se drzne samo metafizika in visoka poezija, je vzkliko čudovito delo *Onkrať slovite*, ki se je dosihod še premalo upošte- valo. Med ostale filozofske in jezikov- ne spise spada čedna razprava *Aux feutres de France* i. dr.

Radi popolnosti dostavimo še, da imamo od Lebesgue-a več dram: *La Tragédie du Grand Ferré*, ki obravna- va epizode iz stoletne vojne, *Seul* (1894) itd., kakor tudi čudne fantazije, n. pr. simbolično povest *Evangeliste* in aven- turni roman v »nevidnem« z naslovom *Outre-Terre*, kjer so okultizem, zve- zdostanstvo, metafizika in domišljija vzajemno vstvarili eno najbolj prese- netljivih del G. Lebesgue, ki potrosi dosti časa z ročnim delom, ne utegne graditi svojih knjig tako trdno, kakor bi rad. A zato ima za pomočnico intu- icijo. On je profet —

O nas Slovencih je pisal parkrat med vojno. Nekateri znanci so mu po- slali na moj nasvet nekaj naših knjig, ne da bi si bili mislili, da bo kedaj po- ročal o njih. Seznanil se je tudi z g. dr. St., ki mu je po vsej priliki poklonil kaj slovenske literature. Ker ni pri nas propagandnega fonda, naj bi založniki preskrbeli s knjigami našega prijatelja, ki se je v najkrajšem času živl v slo- vensčino. Naslov: Monsieur Philéas Lebesgue, Neuville - Vault, par Sa- vignes, Oise; Francija. Istotako bi sve- toval pošiljati brezplačne izvide na Monsieur Vaillant, Professeur à l'Eco- le des Langues Orientales, 2, rue de Lille, Paris.

Drobiž.

* Duh Rikarda III. Angleži so zelo pismeni. Oni zelo sveto verujejo v duhove: Na angleškem je spiritizem raz- vit, kakor nikjer drugod in zato se Fran- cozi kaj radi rogajo angleškemu prazno- verju. Pred krajim je dala Anglija zopet nov dokaz svojega velikega praznoverja. Govori se o duhu Rikarda III., ki tava tam, kjer je v petnajstem stoletju umrl. V okolici Boswortha našel je ta kralj smrt v krvavem boju in sedaj tam okrog tava njegov materializirani duh. Tako baje piše vse londonsko časopisje. Kralj tava po polju, odet s sijajnim zelenim plaščem. Na glavi ima zlato krono. Dva kmeta

trdit, da sta ga videla, kako je lomil roke, kot to delajo silno žalostni ljudje. Kmetje se sedaj vprašujejo, za kom ža- luje kralj? Nekateri so že našli odgovor. Po njihovih mislih žaluje kralj radi tega, ker so Angleži začeli sekati historično šurno.

* Poskušen samomor v hipnozi. zletna žena nekega vojaka državne obrane je bila te dni privedena pred neki du- najski policijski komisariat ter je izgle- dala, kakor bi bila izgubila um. Ko so jo zaprli v celico, je vzel iz žepa robc ter se skušala obesiti. To je bilo pravočasno zapaženo in so ženi, ki je bila že v neza- vesti, komaj rešili življenje. Preiskava je dognala, da se nahaja ta ženska pod ne- kim hipnotičnim vplivom. Bila je že dva- krat v opazovanju ter je sedaj zopet od- dana kliniki.

* Tragičen konec grofice. V Parizu je umrla stara beračica, znana pod ime- nom »kitajska princeznja«. Sedevala je po cele dneve na stopnicah cerkve sv. Evstahija in vlačila seboj svezjen starih cunj in lonce, v katerem je shranjevala darovane ostanke hrane. Ta »kitajska princeznja« je poznala nekaj boljše če- se. Bila je hči odlične rimske rodbine. Kot 18letna deklica se je omožila z nekim francoskim grofom, ki je bil 40 let sta- rejši od nje. Odslej je bila članica najod-ličnejše pariške družbe. Toda zadela jo je katastrofa. Ko je mož odpotoval za dalj časa, je hotela mlada žena izrabiti teh par svobodnih dni ter je z nekaj člani mlajše generacije preživela nekoliko za- bavnih noči. Lepega jutra pa se je po končanih nočnih orgijah prebudila v neki kleti. Bila je vsa omamljena in ves nakit, kar ga je nosila pri sebi, je izginil brez sledu. K nesreči se je vrnil to noč tudi njen soprog iz potovanja. Domov si ni upala več. Vrnila se je na ulico, kjer je padala vedno globlje, dokler se ni po- starala in začela beračiti. Če jo je kdo vprašal, odkod je doma, je odgovarjala: »od daleč, tam iz Kitajae. Zato so jo zvali kitajska princeznja.

* Vržen iz lastnega stanovanja. Klju- čavničarski pomočnik Ivan Kozarek na Dunaju se je l. 1914 oženil in potem takoj odrinil na vojno. Vrnil se je šele sedaj iz ruskega vjetništva. Doma je našel svo- jo ženo živčo z drugim možem in dete, katero je ona dala vpisati kot zakonsko. Tuji mož mu je pokazal vrata, trdeč, da je stanovanje, kakor tudi žena njegova. Kozarek je vložil tožbo za ločitev zaka- onna in za popravno matične knjige, ker dete ni njegovo. Pri razpravi je toženec nave- del, da je po povratku iz dolgoletnega vjetništva ostal brez strehe in doma, ker ga njegov močnejši tekmeč ni pustil niti minute v stanovanju, on pa se je moral umakniti sili. Nezvesta žena se je zago- varjala s tem, da je smatrala svojega moža že zdavnaj mrtvega, ker se ji ni nikdar javil in ker so vsi o njem prispeli glasovi potrdili njeno slutnjo. Sodišče je sedanj- i divji zakon proglasilo za neveljaven in dete za nezakonsko.

* Mož z 100 ženami. V Ameriki je pred mesecem umrl v Rochesteru mož z imenom K. L. Carson. Ker je zapustil precej veliko svoto denarja, objavila je bolnica njegovo smrt v časopisih in po- zvala upravičene dediče, naj se prijavijo. Uprava bolnice pa je prišla s tem v ne- malo zadreg, ker je prejela nič manj kot 100 pisem in sicer vse od žen, ki trdijo, da so vdove po pokojnem K. L. Carso- nom. Večji del teh pisem vsebuje take podatke o pokojniku, da se vznemirja celo ameriška policija. K. L. Carson je bil največji množičenec tega stoletja.

* Pet milijonov za staro garnituro. Te dni je bila na Dunaju dražba starih predmetov, med katerimi je bila tudi ena porcelanska garnitura v slogu »Altweine« iz leta 1797, signirana po Lamprechtu. Ta garnitura je prodana za 48 milijonov kron. Istotako je bil prodan tudi en pla- denj za 1 milijon kron. Kupci so bili trgovci iz Čehoslovaške in Madžarske.

* Čuden samomorlec. Dunajska poli- cija je našla na pokopališču v Kritzen- dorfu truplo neznanega starega človeka,

ki je ostavil pismo, podpisano s črkama L. S. V pismu izjavlja, da je prišel iz Čehoslovaške in sicer samo zato, da se na Dunaju ubije. Star je 73 let in sit živ- ljenja. Še posebej prosi policijo, naj nje- gov samomor naznani v časopisih. V pi- smu je ostavil tudi svojo sliko.

OPALOGRAPH

v vseh velikostih:
The Rex Co. Ljubljana.

Inž. Dr. Miroslav Rasal

oblastveno poverjeni
stavni inženir
LJUBLJANA
Milšorjeva ulica številka 5.
Specijel. stavbeno podjetje
za betonske, železobetonske
in vodne zgradbe.
Izrada vodnih sil.

LEPOTA

kože, obraza, vratu, rok, kakor tudi lepa
rast las, se morajo samo skozi razumno
nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja
so dospela od vseh dežel sveta za lekar-
narja Fellerja.

Elsa lilično mlečno mlo
najbolje blago, najfinše »milo lepoto«;
4 kosi z zamotom in poštnino 120 Kr.

»Elsa« obrazna
pomada
odstrani vsako
nečistost kože,
sončne pege, za-
jedance, nabore,
itd., naredi kožo
mekko rožnato-
belo in čisto; dva
porcelanasta lončka z zamotom in poš-
tnino 80 Kr.

»Elsa« tanončina pomada za
rast las
krepi kožo glave, preprečuje izpadanje,
lomljenje in cepanje las, zaprejuje prhut.
Prerano osivelost itd. 2 porcelanasta lončka
z zamotom in poštnino 80 Kr.

Prodajalci
ako naročijo najmanj 12 kosov od jed-
nega predmeta dobijo popust v naravi.
Razno: Lilično mleko 24 Kr.; Brkomaž 10 Kr.; naj-
finše Hrega-puder Dr. Klugera v velikih, oči-
slnih, steklenih 40 Kr.; najfinše Higa zobni
prašek v patent steklenih 40 Kr.; puder za gospo-
v vrečah 8 Kr.; zobni prašek v steklenih 12 Kr.;
v vrečah 8 Kr.; Sachet dišava za parilo 12 Kr.;
Schaupoon za las 8 Kr.; rumenilo 12 listov
48 Kr.; najfinše parjem po 48 in 30 Kr.; Močna
voda za las 30 Kr.; Za te razne predmete se
zamot in poštnina posebej zaračuna.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUNICA donja,
Elsatrg 357, Hrvatsko.

MALI OGLASI

PRODAJA:

Dve omari, malo rablje-
ni (eno z gredenco). Isto-
tako se prodaja tudi šivalni
stroj »Howee«. Naslov v
upr. lista. 650

Krava s telotom in 2 vo-
za na peresih. A. Zabajak,
Poljanska c. 55. 647

Iščem gostilno v najem
ali pa kupim na promet-
nem kraju. Ponudbe naj se
pošljejo pod šifro »Gostil-
na«, na podružnico »Jugo-
slavije« v Celju. 642

Hiša z gostilno, zraven
prostor za trgovino ali ka-
ko drugo obrt, na zelo pro-
metnem kraju v okolici
Ptuj. Več se poizve pri
Francu Meznarič, Vel. Ne-
telja. 629

Pozor! Primerci in Ame-
likanci! V praznem kraju
na Dolenjskem lepo pose-
danost in hrana v hiši,
plača po dogovoru. Po-
nudbe je poslati na Ilija
Predovič, Vraždin, Medji-
murska cesta broj 3 ali Ilija
Predovič, Fram, broj 10,
Stajersko. 515

Dobro ohranjen otroški
voziček. Naslov v upravi
lista. 643

Posestvo, hiša, 4 orale
zemlje v sredini Savinjske
doline. Stoji 2 minuti od
kolodvora. Ugodna prilika
za one, ki žele živeti v mi-
ru. Ponudbe naj se poš-
ljejo pod »Ugodna prilika«,
na podružnico »Jugoslavije«
v Celju. 640

Gozdno posestvo, 197 ora-
lov trdega in mehkega le-
sa, ca 10.000 kvadratnih
metrov, 1.200.000 K. Vila v
letovilišču z 4 oravol zemlje
550.000 K. Grajskiško po-
sestvo 150 oravol, posestva
v različnih cenah prodaja
Zagorski, Maribor, Barvar-
ska ul. 3. 631

Beli fižol (fižolica) v vre-
čah brutto za neto po kron
14 za silogram prodaja tvr-
da PATERMOST & REMIC
Ljubljana, Slomškova ul. 11
telefon 589. 557

KUPI:
100 kg konjskega, 1000
kg govejega sena. Cena
po dogovoru. Naslov v
upravi lista. 648

SLUŽBE:
Stenotipistinja, z večletno
prakso ter pisarniško moč
— začetnico sprejme večje
podjetje pod ugodnimi po-
goji takoj, ali tudi pozne-
je. Lastnoročne ponudbe na
poštni predal 150, Ljublja-
na i. 646

Išče se za takojšnji na-
stop za tovarniško posestvo
spretnega vrtarja. Pred-
nost imajo Goriški begun-
ci. Mesto stalno, pogoji
ugodni. Pojnasila daje Ivan
Straus, Plaški pri Ogulinu.
638

Za dobrega brivskega po-
močnika celoletna kondici-
ja. Nastop takoj ali po Ve-
liki noči. Naslov v upravi
lista. 637

Samostojni jamomerilec
z večletno prakso se sprej-
me eventuelno takoj pri St.
Janžkem premogokopu. A.
Jakli, Krmeli, Dolenjsko.
Plača po dogovoru. 636

Trgovski pomočnik, več
slovensčine, nemščine in
italijansčine, 25 let star
išče službe tudi kot skla-
diščnik ali kaj sličnega.
Naslov v upr. lista. 627

Pisarniška moč, več slov-
nemškega in italijanskega
jezikva, v starosti 23 let išče
službe. Naslov v upravi
lista. 628

Kontoristinja v starosti
18—20 let z znanjem slo-
venskega, hrvaškega in
nemškega jezika ter dobro
računarišo sprejme Ilija
Predovič, Fram, Stajersko.

RAZNO:

Zepne ure, precizijske in
stenske, popravlja najslid-
nejše tvrdka F. Čuden v Pre-
šernovi ulici 1. 506

Išče se stanovanje z 2
sobami in pritlikami v oko-
lici ali pa tudi eno uro od-
daljeno od Ljubljane. Po-
nudbe pod »Mirna stranka«,
poštno ležeče, Domžale. 651

Sprejme se mesarja za
pomoč k obrti. Ponudbe
»Mesarica, poštno ležeče,
Kranj, Gorenjsko. 649

Kompanjon z večjim ka-
pitalom se išče za podjetje
na prometnem kraju. 652

Stanovanje išče mirna
stranka brez otrok z eno
ali dvema sobama in kuhin-
jo za takoj ali z 1. ma-
jem. Ponudbe se prošijo na
upravo lista pod »Mirna
stranka«. 635

Oglašujte v

»Jugoslaviji«

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić & drug
Ljubljana, Resljeva c. 9

se priporoča za vsa
v to stroko spada-
joča dela.

AUTO

Bencin Pneumatika.
Olje. Vsa popravila.
Mast. In vožnje.

Le prvovrstno blago in
delo po solidnih cenah
nudi

Jugo-Auto d. z. o. z.
v Ljubljani.

ANTONIJA DOLENEC

V SOBOTO, DNE 8. APRILA 1922 OB POL 12. DOPOLDNE,
PREVIDENA S SV. ZAKRAMENTI, MIRNO V BOGU
ZASPALA.

POGREB NEPOZABNE RANIKE BO V PONDELJEK
DNE 10. APRILA 1922 OB 4. URI POPOLDNE IZ HIŠE ŽA-
LOSTI, WOLFOVA ULICA ŠT. 10 NA POKOPALIŠČE K
SV. KRIŽU.

SV. MAŠE ZADUŠNICE SE BODO BRALE V FARNI
CERKVI MARIJINEGA OZNANJENJA.

V LJUBLJANI, DNE 8. APRILA 1922.

MESTNI POGREBNI ZAVOD V LJUBLJANI.

M. KUŠTRIN, LJUBLJANA.

Tehniško in elektrotehniško podjetje. Trgovina s tehničnimi
in elektrotehničnimi predmeti na drobno in debelo. Velika za-
loga vseh vrst gumija, kolesne in avtomobilske pneumatike.
Glavno zastopstvo polnogumijastih obročev iz tovarne »Walter
Martiny«. Na razpolago je hidraulična stiskalnica za montiranje
polnogumijastih obročev.

Centrala: Ljubljana, Rimska cesta šte. 2.
Telefon šte. 588.

Brzjavni: Kuštrin, Ljubljana.
Podružnice: Ljubljana, Dunajska cesta šte. 20.
Telefon šte. 470.

Maribor, Jurčičeva ul. šte. 9. Telefon šte. 133.

Beograd, Knez Mihajlova ulica broj 3.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih novih in že
rabljenih

vreč in plaht

Sprejemmo zastopnike z do-
brimi referencami.

Ignac Bernfeld, Wien III.,
Rasumefskygasse 27

Največja izbira

Različnih pletenin,
majic, nogavic
in rokavic

pri trdki

A. & E. SRABERNE
Ljubljana, Mestni trg šte. 10.

POZORI

Sivalni stroji so dospeli v vseh opre-
mah za rodbinsko in obrno

rabo, istotam za čevljarje in krojače.

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip.

Prednaznanilo!

„Cirkus Renlow“

dospe te dni v
Ljubljano. Otvorit-
vena predstava bo

na velikonočno so-
oto v nekdanji ja-
halnici na Blei-
weisovi cesti.

Ravnateljstvo.

Pozor!

Lesene

žeblje

za čevlje

nudi.

tovarna „Zora“

v Crnomlju.

Večletna garancija

Pri naročilih se sklicujte na oglase v »Jugoslaviji«!

'Gospodarska Zveza', Ljubljana, Dunajska c. 29.

Manufaktorni oddelek 15% popusta!

na dvorišču!

samo 14 dni

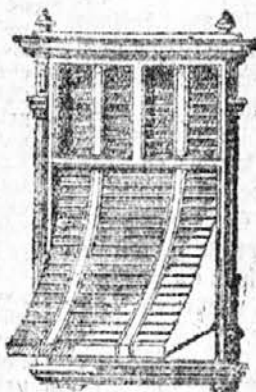
15% popusta!

Priporočamo ravno kar došlo veliko izbiro raznega blaga: sukno, kamgarn in ševijot, volneno in polvolneno blago za moške in ženske obleke. V zalogi imamo tudi žamet, svilo, hlačevino, kambrik, pisano, belo in rujavno kontenino posebno dobre vrste, blago za blazine in namizne prte, svilene robce, šale, volnene robce v najnovejših vzorcih, nadalje največja zaloga usnja in čevljev na drobno in debelo.

Bonbone slaščice in lat
na debelo!
na debelo!
najceneje vedno v zalogi
A. Pöschl, Ljubljana
Gospodarska cesta št. 7.

TOVARNA
N. Srnič
OSIJEK II.

nudi vsako množino ocelnih in
drvenih (Esslinger) zatvornic.
dešenih žiluzij, lesenih in plat-
nenih roletov
Cene brezkonkurenčne.
Zahtevajte takoj vzorce in ce-
nik. Franco brezplačno
iščem tudi zastopnike za celo
kraljevino.

Zaloga klavirjev in pianinov

najboljših tovarn Bösendorfer, Ehrbar,
Cranka, Hözl, Schweighofer, Stengl itd.
Tudi na obroke.

Jerica HUBAD, roj. Dolenc
Ljubljana, Hilšerjeva ulica 5.

Na prodaj

**Vino in
žganje**

Pristno, liter od 5 Din.
naprej prosto trošarine
na Jesenicah.

Ivan Poljšak,
Jesenice, hotel Pošta.

Prva hrvatska tvornica
sukna
Tekstilna industrija d.d.
Varaždin

Sukno za uniforme,
sukno za moške,
sukno za dame,
rute.
Interesenti dobijo na zahtev
vzorčne ponudbe.

Tovarna klobukov
Vilim Vanek, Zagreb, Gunduličeva ul. 21.

Priporočam gg. trgovcem in klobučarjem fine klobuke
iz klobučevine v vseh fazonah po zelo nizki ceni.
V zalogi imam vsakovrstnih štumpov kakor tudi ves
pribor za izdelavo klobukov.

Najcenejši izvor za nabavo klobukov in klobučarskega materiala.

Najfinejši riž

italijanske znamke „Vercelli AAA Glace
Sublime“, oddaja vsako množino nad
100 kg kakor tudi cele vagone najceneje
in pod najugodnejšimi pogoji trdka
Paternost & Remic, Ljubljana
Slomškova ul. 11 :: Telefon 589.

Dva manufakturista

dobra prodajalca se ta-
koj sprejme pod zelo
ugodnimi pogoji. Ponud-
be na pošti predal 34
Maribor.

Premog

prodaja najcenejše
H. PETRIČ, Ljubljana,
skladišče Baikan.

Lisičje kože

in kože divjačine sprejme v stroj, barvo in
izdelavo

krznarstvo ROT, Ljubljana,
Gradišče 7

kupuje kože divjačine po najvišjih cenah.
Sprejema moderniziranje.

Edvard Skopek
urar

Ljubljana, Mestni trg 8.
Velika zaloga ur, zlatnine, srebrnine in
optike. — Lastna strokovna delavnica.
Cene nizke.

Za vsa plesarska dela, lakiranje avtomobilov in lakiranje
voznih koles v ognju se priporoča

TONE MALGAJ

stavbeni in pohištveni pleskar in ličar

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 6.

ORIENT,

med. trg. špad. in sklad. d. d. podružnica
Ljubljana, Sedna ulica št. 3
tel. Interurb. 463.

medn. transporti, zbirni promet,
car. posred. ofic. spedit.
lesnih Industrijev.

PRVA JUGOSLOVANSKA BARVARIJA, KRZNARSTVO IN STROJARNICA.

Sprejemam lističe in druge kože v barvo; stroj in popolno izdelavo mo-
derniziranje kožuškov izvršujem točno in po najnižjih cenah. Kupujem vsako-
vrstne divje kože po najvišjih dnevnih cenah.

P. SEMKO, krznar, Glince 230.

**Rudolf Muschik, Dental-Depôt WIEN I., Borsendorf-
strasse 3.**

Izvor v vse države. Zahtevajte cenih vseh predmetov za zobotehniško
stroko, kakor: opravnih predmetov, električnih aparatov itd.
Bogata zaloga. — Prevzemanje raznovrstnih popravil, kakor
telefon št. 8431 tudi brušenje svedrov. telefon št. 7431

Parna žaga FRAN RAVNIKAR

mestni tesarski mojster
LJUBLJANA :: Linhartova ulica št. 25
kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor
tudi cele gozdne parcele.

Kostanjev les kupuje

po dnevnih cenah NAJDRAŽJE izvozna trdka

ERNST MARINC, CELJE
Kapucinska ulica št. 3

enako tudi druge vrste lesa, posebno tesani les.

V trgovini

O. Bernatovič

Mestni trg št. 5

se dobe še po jako nizki ceni:

moške obleke	od Din 160— naprej
moške raglane	od Din 250— naprej
moške hlače	od Din 80— naprej
damske mantle	od Din 150— naprej
damske kostume	od Din 180— naprej
damske modne obleke	od Din 200— naprej
damska krila	od Din 60— naprej
bluze	od Din 30— naprej

JOSEF HAUPTMANN
DRESDEN, „SCHLAHTHOF“

se priporoča za komisionelno vnovče-
vanje vseh vrst klavne živine. Najvest-
nejša, najizbornejša postrežba. Prvovrstna
priporočila. Vse transporte je nasloviti na
postajo Bodenbach.

Telefon 18680 — 36883.

Bančne zveze:
Dresdener Handelsbank,
A. G. Dresden, Griesshammer
Söder, Dresden.

Velikonočne šunke,

kranjske klobase

nudijo v poljubni množini

Tovarne konzerv in

mesnih izdelkov

VRHNIKA

Dražba zakupa.

V zapuščinski stvari po dr. Ivanu Oražnu iz Ljubljane se
bode z odobritvijo okrajnega sodišča v Ljubljani v nedeljo dne
9. aprila 1922 ob 11. uri dopoldne
na licu mesta v Ljubljani na Dolenjski cesti št. 23 (na Zelenem
hribu) oddale v zakup za leto 1922 tistemu, ki bo največ ponudil,
v zapuščino spadajoče zemljiške parcele in sicer travnik in njiva
na hribu, travniki pod Dolenjskim kolodvorom in travniki na
Rakovniku.

Dražbeni pogoji se bodo naznanili pred začetkom dražbe
Okrajno sodišče v Ljubljani, oddelek I, 1 aprila 1922

!! Underwood !!

pisalni stroji so najboljši

Zahtevajte ponudbe!

THE REX Co.

LJUBLJANA
Tel. 268 - Gradišče št. 10 - Tel. 268

Zahtevajte ponudbe!

!! Opalograph !!

razmnoževalni aparati so svetovno-
znani

STROJI za ob-
delovanje lesa

TURBINE
Transmisije

A mature in
sesalke,
zvonovi

Strojne tovarne in livarne d. d.
LJUBLJANA

Delniška glavica:
K 20.000.000—

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA, LJUBLJANA

Selenburgova ulica št. 1.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulturneje.

Rezervni zakladi:
K 6.500.000—

Telefoni št. 146, 458

Brzovjavke: ESKOMPTNA

Podružnice:
Novo mesto, Rače, Slovenjgradec